45

Akbaba

Cumhuriyetimizin 50. yılını kutlarız...

YAPI ve KREDİ BANKASI

Daima en iyi hizmet

(Reklâm Moran: 2263 — 159)

AKBABA

Yıl: 51 Cilt 25 Sayı: 45 * Kurucusu: Yusuf Ziya ORTAÇ * 24 Ekim 1973 * Fiyatı: 150 Krş.

Gülümseyerek

ÇOK vahim efendim, çok vahim...

Ne mi vahim olan?

Görünüşe bakılırsa herşey!

Çevrenize, basına, toplum havamızın bütün belirtilerine göz gezdirin. Konuların hepsi alabildiğine vahim:

Seçim sonrası...

Program öncesi...

Kabine kuruluşu...

Çalkantı duruluşu...

Yeni politik karmaşıklıklar...

Eski ekonomik sarmaşıklıklar...

Herkesin yüzü asılmış, kalemi kasılmış. Sanki yalnız Karadeniz'de değil, Marmara'da, Ege'de, Akdeniz'de, hattâ Van Gölünde bütün gemilerimiz battı batıyor!

Güçlükleri olduğundan büyük görmek, her şeyi aşırı derecede ciddiye almak, yerli yersiz kaygılar içinde bunalmak çocukluk döneminin özelliklerindendir. Ufacık boyu ve gelişmemiş kaslarıyla çevresinin mikyası içinde çok güçsüz kalan çocuk tüm sorunları dev aynasında görür.

Türkiye Cumhuriyetinin ise ellinci yılını doldurmasına şurada birkaç gün kaldı. Toplumumuz yeni düzeniyle bile artık çocuk sayılmaz. Her şeyden kaygılanmaktan ve çabucak bunalıp asık suratlı havalara girmekten kurtulmasının sırasıdır yâni.

Biz durumu gülümseyerek izlemekteyiz. Aslında çok mutlu günler saydığımız şu haftalarda kamuoyumuza yayılan telâşlı ve çatık kaşlı havaya kahkahayla gülmemek için gagamızı güç kapalı tutuyoruz.

Ulusumuzun gerçek dertlerini paylaşmadığımız yahut her şeye ukalâca tepeden baktığımız için değil.

Bugünkü duruma niçin gülümseyebiliyoruz, söyleyelim mi?

Cumhuriyetimizden de bir yıl daha yaşlı olduğumuz için!

Evet, AKBABA 51 yaşındadır.

Bu güleryüzlü kuş ömrü boyunca neler gördü, neler...

Türk basınının o zamanki tenha göklerinde ilk kez kanat çırpmaya başladığı sırada İstanbul düşman işgali altındaydı. AKBABA en büyük sevinci sömürgeci orduları yurdumuzdan defolup gittikleri ve Mustafa Kemal askeri teker teker kentlerimize muzaffer nal şakırtılarıyla girdiği zaman tattı.

Cumhuriyet fidanının yeşerme döneminde birbirinden tehlikeli bunalımlar atlatılırken AKBABA gelişmeleri, heyecanla, ama her şeyin mizah yönünü de yansıtma görevini yerine getirerek izliyordu.

Tatlı ve acı olaylar birbirini kovaladı. Türkiye Cumhuriyeti büyük kurucusunun önderliğinde Yirminci Yüzyıla parmak ısırtan dizi dizi devrimler gerçekleştirdi, çağdaş sanayi ekonomisinin temellerini attı, yepyeni tipte insan kuşakları yetiştirdi. Tüm başarıların kıvancını sayfalarında sergiledi AKBABA.

Koleksiyonları karıştırırsanız bugünkü durumumuzla ölçülemiyecek kadar acı ve korkulu olayların izlerini de aynı sayfalarda bulabilirsiniz. Atatürk'ün ölümü, İkinci Dünya Savaşı alevlerinin sınırlarımızı yalayışı, Stalin'in toprak istekleriyle üstümüze yüklenişi, tek partili dönemden çıkış sancımız, Kore Savaşı serüvenimiz, çok partili düzenin çıkmaza girişiyle beliren kardeş kavgası bunalımı, düzenin ikinci kere kuruluş çabaları ve karşılaşılan güçlükler, bastırılan ayaklanmalar, atlatılan türlü türlü vartalar... Hepsi bu derginin ciltlerinde kayda geçmiştir.

Aynı tarih hazinesi son 51 yıl boyunca ufuklar ne kadar kararmış olursa olsun, ulusumuza güvenimizi ve geleceğe gülümseyerek bakma gücümüzü hiçbir zaman yitirmemiş bulunduğumuzun da belgesidir.

Mizahın iyimserliğini, nüktenin kıvraklığını, kahkahanın umut enerjisini toplumumuza aşılamak bugün de başlıca görevimiz. Düzenimizin ellinci yılını kutlarken AKBABA bu görevini kendi alanına ve olanaklarına en uygun biçimde yerine getirdi.

Kamuoyumuza şu sevinçli günlerde bir kitap sunuyoruz:

«Cumhuriyet Döneminde Türk Mizahı.»

Söz konusu dönemin bütün önemli kalemleri AKBABA sayfalarına katkıda bulunmuşlardır. Türk mizahının başlıca ustalarından Aziz Nesin'in o kalemlerden derlediği bu nükte ve zekâ örnekleri öyle umuyoruz ki hem geçmişimize ışık tutacak, hem bugünümüze.

O kitabı okuyup arka kapağını kapattıktan sonra günümüzün görüntüsüne bakan bir Türk vatandaşı nerelerden nereye gelmiş olduğumuzu bir kere daha görecek, en dar boğazlarda korunabilmiş Türk soğukkanlılığı ve alaycılığının 1973 ortamında elden bırakılması için hiçbir neden bulunmadığını farkedecektir.

Bakalım okuyucularıyla birlikte AKBABA önümüzdeki elli yılda daha nelere gülecek?

AKBABA

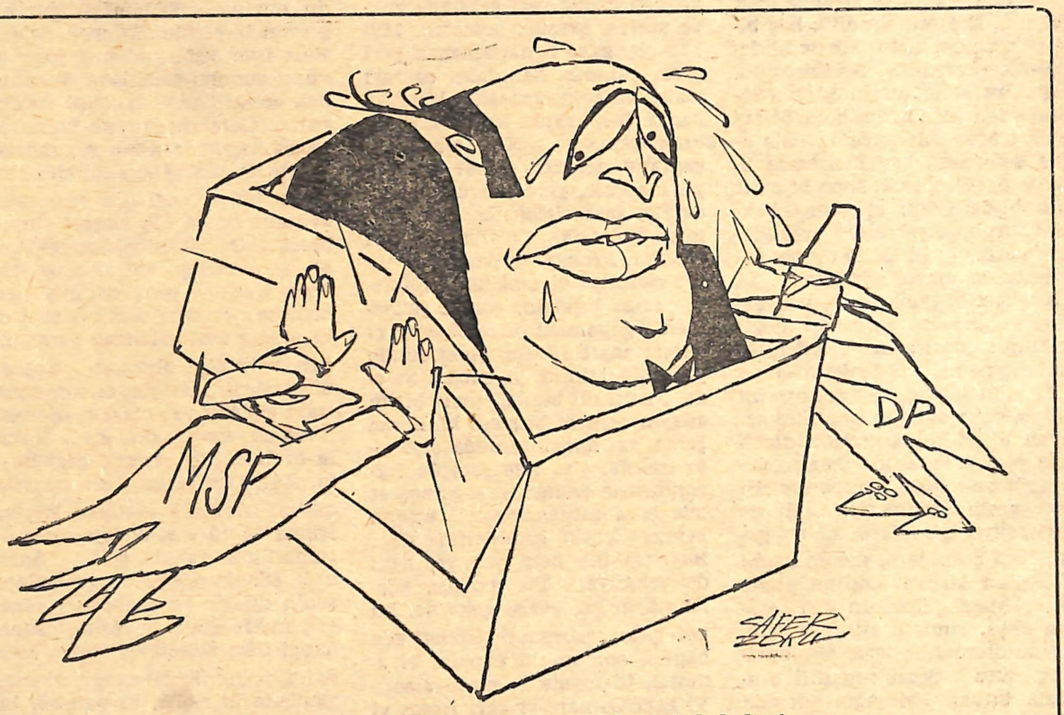

— Fena sıkıştırdılar, gel de sandıktan çık bakalım!..

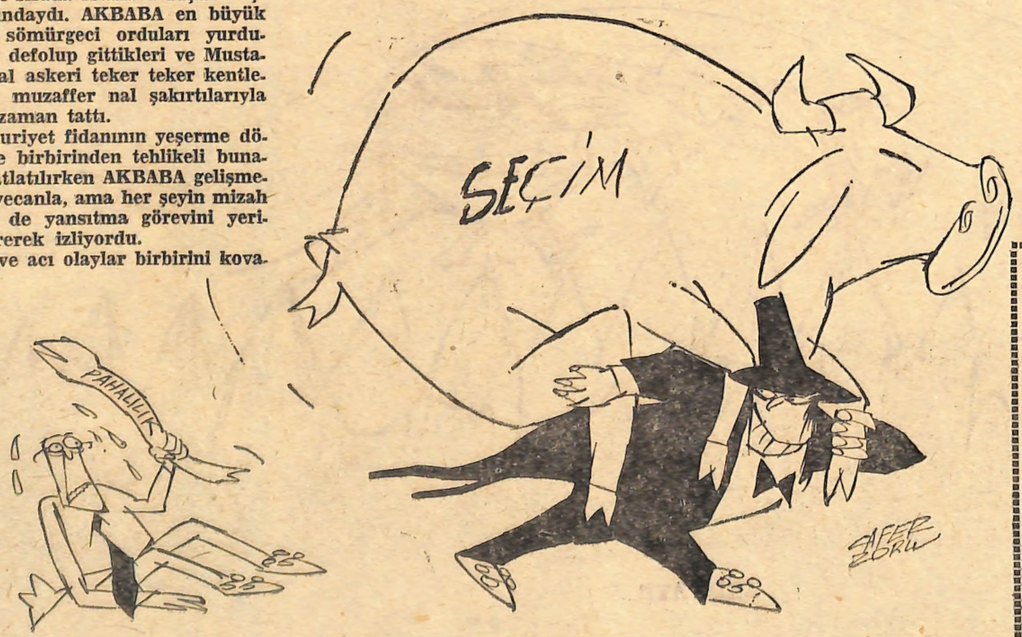

... Ve dananın kuyruğu koptu!

CUMHURİYETİMİZ

50

Yaşında

Bu büyük ve mutlu yıldönümünde sevgili okurlarımızın huzuruna ilâveli bir özel sayı ile çıkacağız.

AKBABA

Gelecek hafta

İLÂVELİ ÖZEL SAYI

NE ADAYDI O ADAY!..

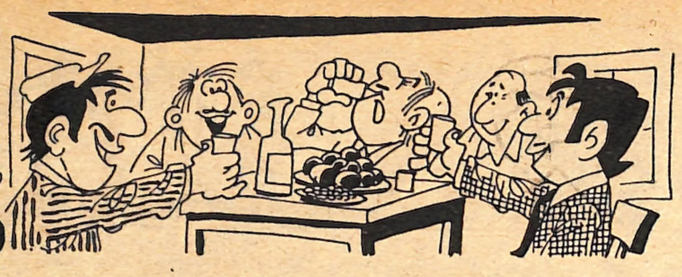

MUZAFFER İZGÜ

KARDEŞİM Mıstıfa, Seçimlerden söz ediyosun, odu da bitti seçimle çok şükü... Değişen şimdilik heç bişe yok, emme bizim köyde bi değişiklik oluvedi... İsdesen duu, başından annadıverin gari... Seçimlerden önce bizim köye bi bağımsız aday dadanıvedi... Öle aday dediysem, heç benzemez ötekilere... Gencecik, sona bi datlı dilli, bi datlı dilli, al gaşına, bekmez şurubu diyerekden bak adamın yüzüne... Bi lâfını dinne, dalıve getsin maviş gözlerine... Bi gonuşuyo, bi gonuşuyor, yok canım anlatmak mümkün değil mettup satırlarıynan, bi yığın lâf çorbasıynan... Olacağdın buda görecedin adamı... Şindi köye mı geliyo, daha onun otumafilini gaşıdan gören köy çocukları dizili yola yola, o da elini çıkarıyo, kimine boyalı şeke, kimine cikletli şeke uzadı uzadıveriyo... Bi de gülümsüyo çocuklara, bi de gülümsüyo çocuklara, dersin sanki ilkokulun birinci sınıfına gimiş ilk öretmen... Kiminin sarı kafasını okşa, kiminin sıtını sıvazla, kimini otumafilin içine alı, dipciğini otutu... Sona tumafili oracıkda bırakı, bi yığın çocukla içinde, gucalala otumafilin orasını burasını, emme hiç ağzını açmaz bu aday... «Ellemen, de, oynasın çocukla...» Sona girer gaveye, çığır bizim Deli Üsen'i, «Bak baalım beylee, çayla gavele benden.» Allah seni inandısın, biri de çay dimez, has gayfe de, çünküm beleş, adayın kesesinden... Sonacıma, cebinden kâğıtları dökmeye başla, «Al bu Musdufali amıca gasbadaki senin iş tamam, al bu senin Gadi amca, senin panga işi tamam, al bu Şerfali dayı, oğluyun asgerlik işi tamam...» de... Sankime aday deel, köynen gasba yeri arasında gelive gidive, evrakçı postası... Millete çay gave ısmarlamanan geri gasa, yanında her daim çantası vadı, amanin gadeşim Mısdıfa, çanta dee, sanki Emne bacının ezak deposu... Nele çıkmaz o çantanın içinden nelee? Gül suyu lokumla, yeni gavrulmuş pademle, sakız leblebile, yemediğimiz çikolatala... Çıkadını koya bi sahanın içine, süre önümüze, Yiyin gadeşle» diyerekden... Gayfeyi yarım bırakan, olu ki yetişemem, gapamam diyerekden, bi elinde gayfe filcanı, öteki elinde gül sulu lokum, yi babam yi ede... Bitti mi bunla, emme bizim adayın çantası bitmedi ki, ikinci çanta va, ikinci çantada şişe şişe ırakıla, şişe şişe şarapla... İnanmazsın dediğime, soğumuş et bile çıka çantasından... «Yiyin benim köylü gadeşlerim» de... Başlarız biz hem yemiye, hem de çekmiye... Biz yidikçe, «Çekinmeyin ha, gerisi çok» de, bu kez gide arabasının yanına, açа bagajı, amanin bi elmala, bi amutla, bi hıyala ki ne hıyalaa... Yi gari Osman, yi gari İrcep, yi gari İrmazan... Adam şöyle ağzını açıp da, «Şöle etcen, böle etcen» dise ya, dimez töbele ossun... Başkası ossa, rakıyı gadehe gokene, «Bak ha, oyunuz benim» de... Amma bunda heç böle bişi yok, alışmamış köylü böle bi adama... Onun için ufakdan ufakdan, fısıltı halinde gonuşulukene, adamın ne enayiliği galı, ne de geçiliği... Hem geçi dele adama, hemi de yele, hemi enayi dele, hemi de yele... «Ulan gödük amma, bunun gibi salak aday gömedik» dele... Millet sanki aç gagala gibi, aşamınan saat beş oldu mu gözle adayın yolunu ki, getisin bişele de ziftlenek deyi... Böle işde bunla, adamın hem onunu bununu yele, hem de adından salaklığını enayiliğini de durula... Gafaları eyicene bulunca, adam üzerimde Allah va, sadece iki çit lâf ede, «Ahhh ahhhh». Hepimiz biden, «Amanin adayımız, oyumuz senin, hiç merak etme» deriz... O, bizim yüzümüze baka, sanki «Hep böle desiniz, yesiniz içesiniz, sona da oyunuzu bana vemezsiniz» dicemiş gibi olu, emme adam arından namısından böle bişe diyemez, boğazı düğümleni, yutkunu, ondan sona ırakı gadehine el atarak, «Şerefinize» de, sonuna dek içe... Irakıla bitince, köy yerinde gezi başla, işde gece ossun, isde gündüz ossun, adayımız mutlaka köyün içinde bi tu ata, ondan sona otumafilinin yanına geli... Sora atık, «Senin dileğin ne gasbadan, senin dileğin ne gasbadan, sana gaç metre gaput alcedim, sana hangi ilâcı alcedim?» deyi... Her daim içun köyden ayrılırkene, yüzünde bi acılık, bi garalık, bi zavallilik çeke gede... Biz adından bağırrız hep, «Bil ki oyumuz senin. İş oya galdıysa heç bi guşgun omasın, yarin güneşin doğacağından guşgun osun, bundan omasın» deriz emme, o direksiyonun gıvrığına baka, yine bi «Ahh ahhh» de, otumafilin tokmağını gıvıdı, gazla gede...

Devrisi günü aynı saatte gene gelii... Duru duru, «Ben sizin bu köyü çok sevdim yavu» de... «Gidekene görüyonuz, bi ayağım gediyo, bi ayağım getmiyo» de... E hakkı va ademcağın, gidekene ölüsü gediyo sanki...

Eee gadeşim Mıstıfa, gel get seçim günü gedi çattı... Sandık guruldu, sandık gurulu yerine otudu, möhürü basan gediyo, oyunu atan gediyo... Köylüde bi sıkıntı, bi sıkıntı, «Ülen adamcezin o gada ekmeni yidik, gayfesini içdik, ırakısını yudumladık, bi tulum çıksın ki bizim bağımsız adaya, yüzümüz ak, gönlümüz ferah ola... Bizim bağımsız aday, bi dolanı seçim günü köy yerinde, bi dolanı köy yerinde gösen yüreklerin pare pare olu da dayanaman pat diyerekden ganadı gırık guşla gibi yere düşen... Ulen etmen ha, tulum ha, zavallicik ölü gide sona... Biliyon, purpanda yasak emme, biz köy aralığında sıkışdırdığımıza hemen ünnüyoz, «Tamam ha, bizim bağımsız aday ha!» diyerekden. Adamceğiz ofluyo pofluyo, ha bire gıcımıklı arpa yemiş gibi dolanıp duruyo köy yerinde...

Neyise, aşam odu, sandık açıdı, ülen tulum, vallaha billâha tulum... Tüm oyla bizim bağımsız adaya çıkmış. Nasıl seviniyoz köycek, sanki köyde bayram navası va... Goşuyoz köyün döt bi yanına, arıyoz bizim bağımsız adayı... Ülen aman, bizim adayı bulabilisen bu. Guş olup uçmuş sanki. «Ülen nerye gide, tulum çıkadık len tulum... Vazgeçdik muşduluk almakdan, adam otalada yok ki.»

Ah gadeşim ah, biraz sona bi çığlık bizim mıkdar Ademâli'nin evinden, «Gızım gaçmış, yetişin!» «Ülen bu gız kimnen gaça?» Gaçmış, hemi de bizim bağımsız adaynan gaçmış. Demek tüm adayla oy oy deken, bizimki Oya Oya demiş ve o bizim sandık açılma heyecanı içinde amış da getmiş gızı...

İşde böle, seçimle odu, daha değişen bişi yok, yalnız köy yerinin güzel Oya'sı, zengin Oya'sı, bizim bağımsız adaynan gaçivedi o gadaa... Yâni senin annıyacağın sandıkdan oy değil Oya çıkıvedi...

Muzaffer İZGÜ

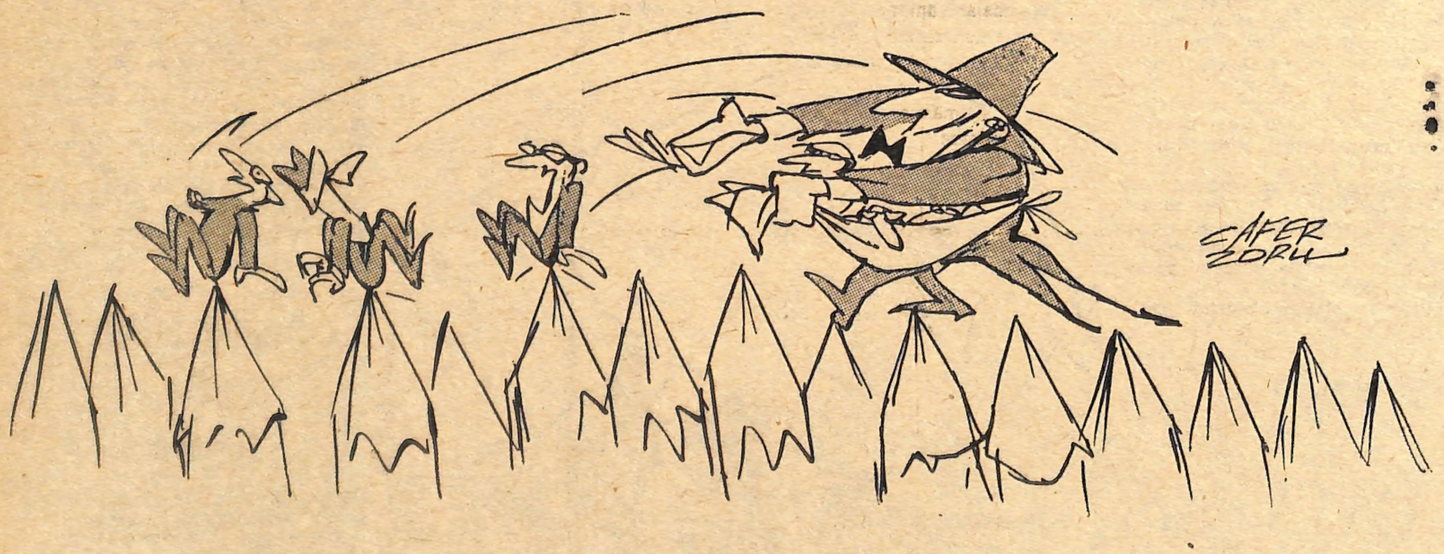

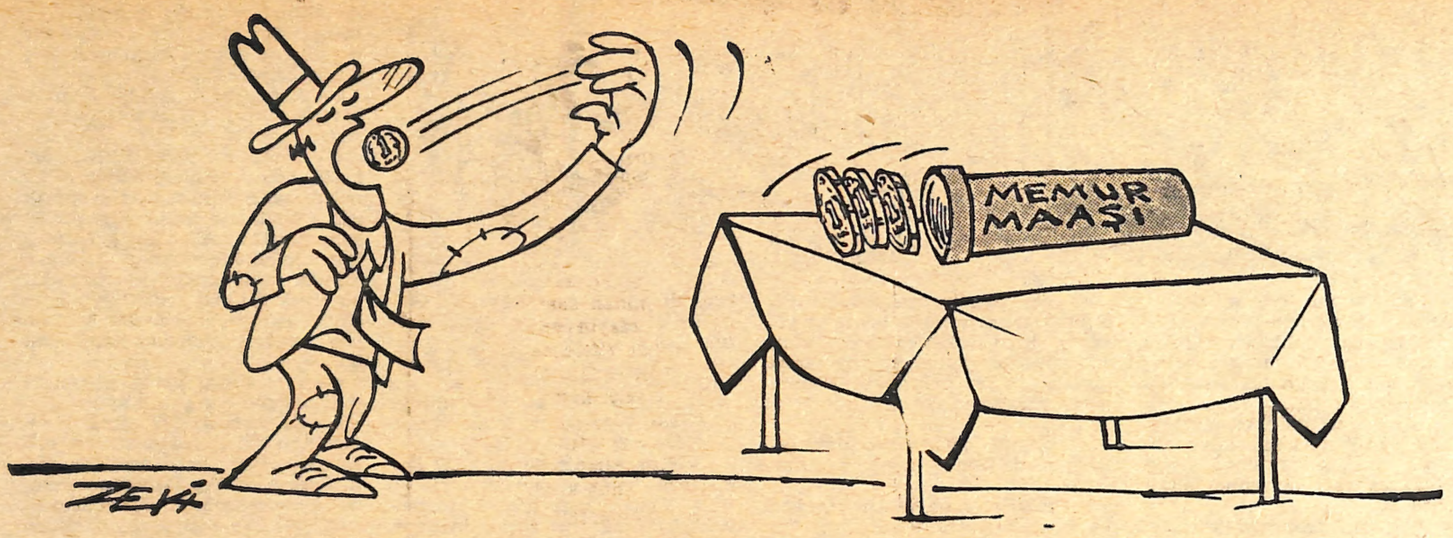

HAP!

YELPAZE

REFİK ERDURAN

TORNİSTAN MI?

★

OLDU da bitti maşallah, iyi olur inşallah...

Seçimlerden söz ediyorum tabiî.

Kampanya bitti, seçim bitti, sayım bitti; ortalıkta maçtan sonra tribünleri kaplayan çerçöp gibi lâf yığınları kaldı.

Bu kümeler içinde neler yok, neler! Ama birbirinden renkli, birbirinden acayip, birbirinden zırva milyonlarca, milyarlarca, trilyonlarca lâkırdı kırıntısı arasında aklıma en çok takılanı nedense şu pek silik görünüşlü söz oldu:

— Türkiye yerinde duramaz!

Eskilerin «malûmu ilâm» dedikleri bilineni açıklama hünerinin şampiyonlarından bir politika kodamanının incisi olan bu vecize çok ama çok doğru bir sözdür.

Gerçekten yerinde duramaz Türkiye.

Ne var ki, başka hiçbir ülke de yerinde duramaz. Yalnız ülkeler değil, kişiler ya da bitkiler bile yerlerinde duramazlar. Daha doğrusu, yerinde durmak diye bir şey yoktur evrende. Uzayda tur atan gezegenlerden tutun da lâv okyanusları üstünde kayan kıtalara, bıkıp usanmadan yol alan sarmaşık uçlarından bir damla suda kaynaşan bakterilere kadar herşey her zaman şu yahut bu yönde ilerlemektedir.

Şudur bütün sorun:

— Hangi yönde?

Evet, Türkiye de elbette yerinde durmayıp bir yerlere gidiyor. Ama nereye, nasıl, ne kadar hızla?

Bu sabah okuduğum bir haber bana hemen o soruları hatırlattı.

Gabriel Dugravier adında bir Amerikalı New York'a giderken şehre elli kilometre kala otomobilinin şanzmanı arızalanmış. Vites birde takılı kaldığından çok yavaş ilerleyebiliyormuş. Neylesin ki o ara pek züğürtmüş; onarım masrafını göze alamadığından dişini sıkıp evine kadar o biçim gitmeye karar vermiş.

Dizi dizi arabalar yanından ok gibi kayıp geçerken zavallı Gabriel at arabası hızıyla ilerlemiş bir zaman. Gelgelelim az sonra ona bile olanak kalmamış: Birinci vites de bozulmuş.

Gabriel otomobili kenara çekmiş, orasını burasını kurcalamış. Bir de bakmış ki bütün ileri vitesler bozuk ama geri vites çalışıyor.

Ne haltetsin? Takmış arabayı geri vitese, 180 derece döndürmüş, başlamış New York'a doğru istakoz misali kıçın kıçın gitmeye.

Gelen geçenler kâh öfkeyle klâkson çalıyor, kâh sırıtarak el sallıyorlarmış. Gabriel onlara hiç aldırmamış. Ara sıra önünü (daha doğrusu ardını) kesen polislere durumu anlatıp diller dökmüş, her seferinde yola devam iznini koparabilmiş.

Gövdesi yarı geriye dönük, bir eli direksiyonda, gözü arka pencerede, öylece elli kilometre yol alıp New York'un yanıbaşına gelmiş Gabriel. Ama orada işler karışıvermiş.

Çünkü şehrin girişinde karşısına bir tünel çıkmış. Altı şeritlik yolun iki şeride indiği bu darboğazda araç sıkışıklığına Gabriel'in tornistanı katılınca trafik birden kötülemiş. Çevredeki resmî taşıtların ve tepede türeyen bir helikopterin hoparlörlerinden boğuk boğuk uyarılar yağar, ancak Gabriel bunlardan hiçbirini üstüne almazmış.

Yalnız geri geri tünele dalarken «Bırakın girsin, öbür uçta enseleriz!» diye bir lâf çalınmış kulağına. Gerçekten de tünelin öteki ucundan gün ışığına çıkar çıkmaz yarım düzine polis arabası tarafından kıstırıldığını görmüş. Fıkara Gabriel'i ite kaka otomobilden indirmiş, arabayı kenara çekerek seferden alakoymuşlar.

Şimdi otomobilin çekilme bedeli, mahkeme masrafları ve trafik cezaları bir araya gelince toplam arabanın onarım masrafının yirmi katı kadar birşey tutuyormuş. Üstelik Gabriel'in boynu öyle bir tutulmuş ki, bir türlü başını öne çevirip ileriye bakamıyormuş...

Yerinde durmayıp gitmenin bu çeşidi de var işte.

«Türkiye yerinde duramaz» diyen kalın enseli büyüğümüze sormak isterim:

— İleri vitesle mi gideceğiz, Gabriel gibi istakoz vitesiyle mi?

Birşey değil, toplumların boynu tutuldu mu düzelmesi en az iki üç yıl sürüyor...

Refik ERDURAN

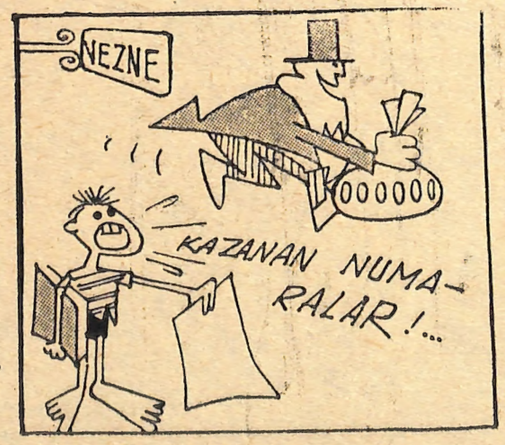

Bayram Hazırlığı

NURETTİN TÜRKER

«— Eee... bayram geliyor...»

Karım, sinirlerimi bozmak için mi, yoksa «bayramlık sevincimizi» sindirmek için mi anlayamadım; durmadan birkaç kez tekrarladı bu sözleri.

«— Giysilerini ütüledim. Ayakkabılarını boyatmayı unutmuşsun. Sabahleyin ilk işin bu olsun. İnsan hiç olmazsa yeni bir çorap alırdı kendine...»

Ay sonu, on liranın yüz lira değeri varken yeni çorap olmuş, olmamış ne önemi var?

«— Yahu ayakkabının içersinde eski çorabı kim anlayacak?»

«— Öyle deme hayatım. Ayakkabı ile girilecek evler var; ayakkabıyı çıkartıp girilecek evler var. Çorapla...»

Ne havalar yaratıyor şu çorap lâfı. Belki de bayram demek, benim için bir çift yeni çorap demek. Şimdi tutup bunu birine söylesem «işgüzarın teki» olup çıkarız. Böyle dalıp gidişimi bozmak için:

«— Şu bayram ziyaretlerini bir şeye bağamak gerek...» diye konuştu karım. «N'apıyoruz birkaç gün düşünsene. Alt kattakiler üste çıkıyor, on dakika sonra biz onlara gidiyoruz. Aynı terane, aynı sözler, aynı gülücükler. Bir de hatır sormak âdeti yok mu? Vallahi çocukların evcilik oyunu daha anlamlı. Hiç olmazsa her gün bir kez oynuyorlar.»

«— Aklıma geldi...» dedim. «Telefonu olan tanıdıklar için postahaneye gitsek, hepsine birer jeton hesabı, ne tatlı olur yahu.»

«— Baba...» diye oğlum köşeden sıyrıldı. «El öpünce aldığım paralar n'olacak? Hadi, sen bozuk param yok diye atlatıyorsun ama, başkaları öyle değil.»

«— İkiniz de susun bakayım...» diye hanım öfkelendi. «Öyle uydurma bayramlaşma istemem. Sana gelince bacaksız; aferin, bu yaşta dilenmeyi pek güzel öğrenmişsin. Bundan sonra kimsenin evinde para almayacaksın. O kadar...»

«— Ben istemiyorum ki anne. Olmaz diyorum, sor bak babamın gözünün içine baka baka ceplerimi sıkı sıkı kapatıyorum, yine de parayı atacak bir yer buluyorlar. N'apim peki? Paralarını alıp yere mi fırlatayım?»

«— Canım, onların çocukları gelince biz de karşılığını vermiyor muyuz?»

«— Tabiî ya anne, vallahi kim kaç para verdiyse tek tek yazıyor babam.»

«— Oğlunu bu bayram eve hapsediyorum. Sana da...»

«— Bayram şekeri almadık daha...» dedim. «Gelirken baktım bir kuyruk, sıraya girsem kimbilir ne zaman tezgâha yanaşacağım...» Dedim ya, cebimde bir kilo toz şeker alacak param yok.

«— Yalnız şekerle olmaz...» dedi karım. «Artık çikolata, likör ikram etmeyen kimse kalmadı. Bizim kahve, çayla bayram geçirmemiz ayıp oluyor.»

«— Filtreli sigarayı da unutmayın anne...»

İkimiz de gözlerimizi hayretle oğlumuzun üzerine çevirdik. Yoksa sigaraya mı... derken parladı oğlumuz:

«— Vallahi değil bak, ben sizin için söyledim. Likörün, çikolatanın yanında Bafra yakışmaz diye...»

«— Sen her şeye karışma, kes ..»

«— Şey be karıcığım, senin kafan daha iyi çalışıyor. Bu bayram hiç evde durmasak, açıkça kaçsak bir yerlere desem... Olmadı, yol parası. Dursak desem... Eksik belâsı. Off be, bayramsa bayram yahu. Ben, evcilik oyunu oynamak istemiyorum, zorla mı?»

«— Çocuğumuza kötü örnek olma...»

«— Peki anne, ona niye ceza vermiyorsun bakalım?»

«— Bir formül bulsak. Diyelim ki bu bayram bizim durumumuz iyi değil. Şöyle bir otobüs yolunda kim varsa onlara gittik ve gelip evimize kapandık. Artık evde yokuz biz. Onlar da iki ay sonraki bayramda bize gelseler...»

«— Haklısın baba, çok doğru...»

«— Açıkça konuşsana sen...»

«— Açıkçası arkadaş, para bulmak gerekiyor. Likörü, çikolatası bizim bakkalda yok.»

«— Yoksa kredin de mi yok? Parasını al, bayram sonu ay başı...»

«— Yahu bilmez gibi konuşma. Herif huysuzun teki. Peşin alıyorum diye sigarayı deftere yazmak istemeyen adam, sana para verecek...»

«— Bana ne, evin erkeği sensin. Bul nereden bulacaksan.»

Haydi bakalım evin erkeği... İlk hedef uçurum... gibi bulutları dağıtıp aklımı başıma topladım ve yanaştım oğlumun yanına:

«— Sen çok zeki, bitirim, zehir gibi bir çocuksun...» deyip saçlarını okşadım. «Bir çocukta aile sorumluluğu olmalı evlâdım. Babası sıkışınca ona ilk önce kim yardımcı olmalı? Söyle söyle... Evet, eğer bir çocuk bu denli duygulu, ince düşünceli olursa hayatta hiçbir zaman kötü bir iş yapmaz. Çünkü aile terbiyesi...»

«— Olmaz baba...» diye kalktı oğlum. Koştu, kumbarasını kucakladı ve:

«— Ne tenbihledin sen bana? Öleceğini bilsen şu kumbara dolmadan açma demedin mi? Açmam, istersen öldür...» diye bağırmaya başladı.

«— Seni kutlarım oğlum...» dedim. «Demek tatlı dil bile seni inancından caydırmadı. Aferin oğluma. Bu kez bayram harçlığın ikramiyeli olacak.»

Yutmadı afacan. Sinsi sinsi gülüp uzaklaştı, kumbarasını saklayacak yer arıyor... Gittim karımın yanına:

«— Hayat koşulları insana ne tecrübeler kazandırıyor değil mi hayatım?» dedim. «Bugün çok gerekli bulduğumuz şey yarın gereksiz, değersiz şeyler olup çıkıyor. Eh, hayatı daha yeni anlayan kimseler bu değerlere hâlâ sıkı sıkı sarılmış bırakmıyorlar ama, biz o kadar toy değiliz çok şükür. Bu yönünü öyle takdir ediyorum ki...»

«— Her bayram yeni bir insan olup çıkıyorsun. Anlamadım dediklerini.»

«— Tamamen yüze, göze, yâni maddi değerlere hitap ediyorum. Şu radyo; evin gürültüsünü bastırdığı için gerekli bir üstün gürültü. Şu halı; çıplak ayaklarımızı gıdıkladığı için samimi bir arkadaş. Şu masa; o kadar yükü taşıdığı için tecrübeli bir örnek. Şu eski koltuklar; yılların çilesini çekmiş, yine de dâvacı olmayan kaderci felsefenin kurucuları. Şu...»

«— Yoo...» dedi karım. «Evimizde satılacak çöp bile yok. Hayır.»

«— Zaten böyle bir şey bulamadım demek istiyordum. Sonra süslenmek, caka, fiyaka devri de geçti. Şuraya iki şey takacağım, burada üç şey sallanacak diye gülünç olmamalı. İnsanın içindeki gizli değerleri dışarıya çıkaracak ve kadını...»

«— Dur sen hele... Geçen yıl buna benzer cümleler başımıza bir iş açmıştı. Yaa... annemin hediyesi küpelerim gitmişti. Yoksa şimdi de... Ah, vallahi vermem bileziğimi. Evliliğimin tek hâtırası...»

«— Ben istemedim ki, sen teklif ediyorsun. Ay başı çok yakın, bayram sonu. Rehine koysam...»

«— Değil bir, yüz bayram gelse yine alamazsın onu benden...»

«— Ne yararı var şu incecik meretin? Yerine bakır olanını alsak aklım erer, romatizmana ilâç olur. Fakat, şu bu diye...»

Yürüdü gitti karım. Ardından gidip üstelemek bayramı şimdiden zehir etmek olacak. Bir sigara yaktım...

«— Babacığım...» diye sokuldu oğlum. «Geçen gün arkadaşlarımla oynarken ben, doktor olmuştum. Tüm evleri dolaştım da muayene edecek bir tek hasta bulamadım. Canım sıkıldı, bu kez kendim hasta oldum. Arkadaşlarım da araya araya bana bakacak bir doktor bulamadılar...»

«— Ya ya, iyi etmişsin...»

«— Eee, tamam değil mi?»

«— Ne tamam be oğlum? Bırak da biraz düşüneyim. Yarın bayram.»

«— Ama bana hastalığın neydi diye sormadın?»

«— Sordum kabul et.»

«— Su çiçeği ile karışık boğmaca ve biraz da kabakulak...»

«— Güldürme insanı...»

«— Öğretmenim demişti ki; bir evde bu hastalıklar olunca kapıya şöyle yazılır: (Bu evde bulaşıcı hastalık vardır.» Biz de yazdık. O kıymetli arkadaşlarımın hiçbiri evime giremedi.»

Önce hayretle, sonra da dehşetle kucakladım oğlumu. Koştuk yan odaya. Oğlumun çantasında yarım beyaz kartonu varmış; kestik ince bir tabaka. Özene özene yazdım:

«Bu evde bayram hastalığı vardır»

Oğlum okudu gülmeye başladı:

«— Olmadı...» dedi. «Kafanın içinden o geçiyor ya, dışarıya çıkan yalan olsa bile inandırıcı olmalı ki...»

Derslerinden pek iyi alan biri var karşımda. Çevirdik kartonu tekrar yazdık: «Bu evde bulaşıcı hastalık vardır.» Sonuna «doktor» diye imza atılacakmış. Bir oğlum, bir de ben karaladık imza yerini. Karım geldi, yazıyı okuduktan sonra:

«— Çok güzel, onu ben kapıya çivilerim, siz doğru yatklarınıza...» dedi. «Eğer bir ayağa kalkın canınıza okurum. Doktorun dediklerini aynen uygulayacaksınız. Üç gün ayağa kalkmak, dışarıya çıkmak yasak.»

«— Üç gün değil anne. En az yirmi gün...»

«— Onu ben bilirim, fazla konuşmayın...»

Giydik geceliklerimizi, girdik yataklarımıza. Bakalım oğlum sözünde durursa beni oyalamak için, üç gün, bıkıp usanmadan, bildiği en güzel masalları anlatacak...

Nurettin TÜRKER

Ankara'da polis elektrikli cop kullanacak. — Gazeteler —

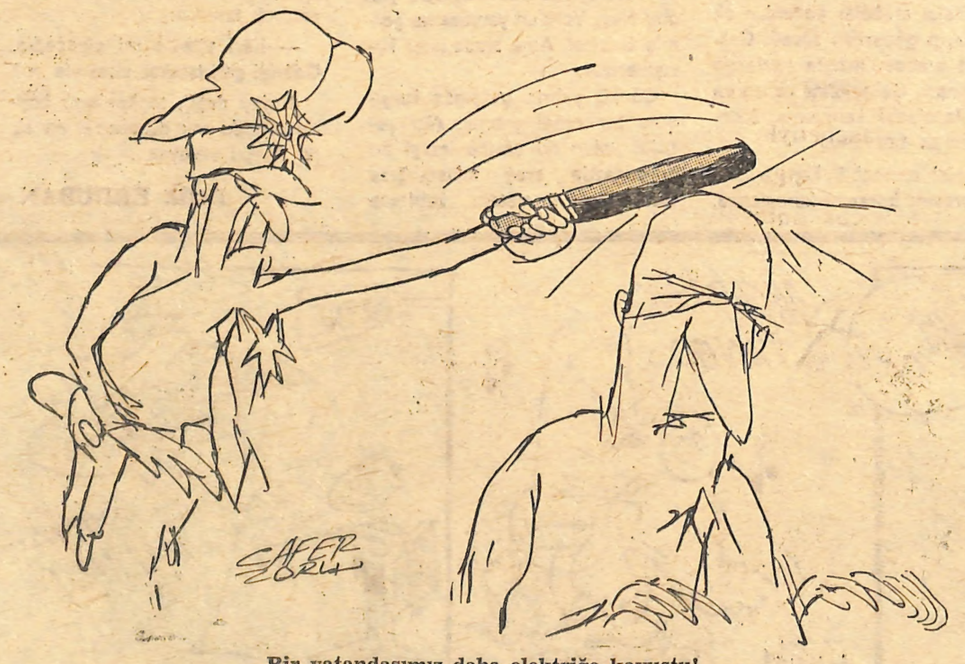

Bir vatandaşımız daha elektriğe kavuştu!

7 gün

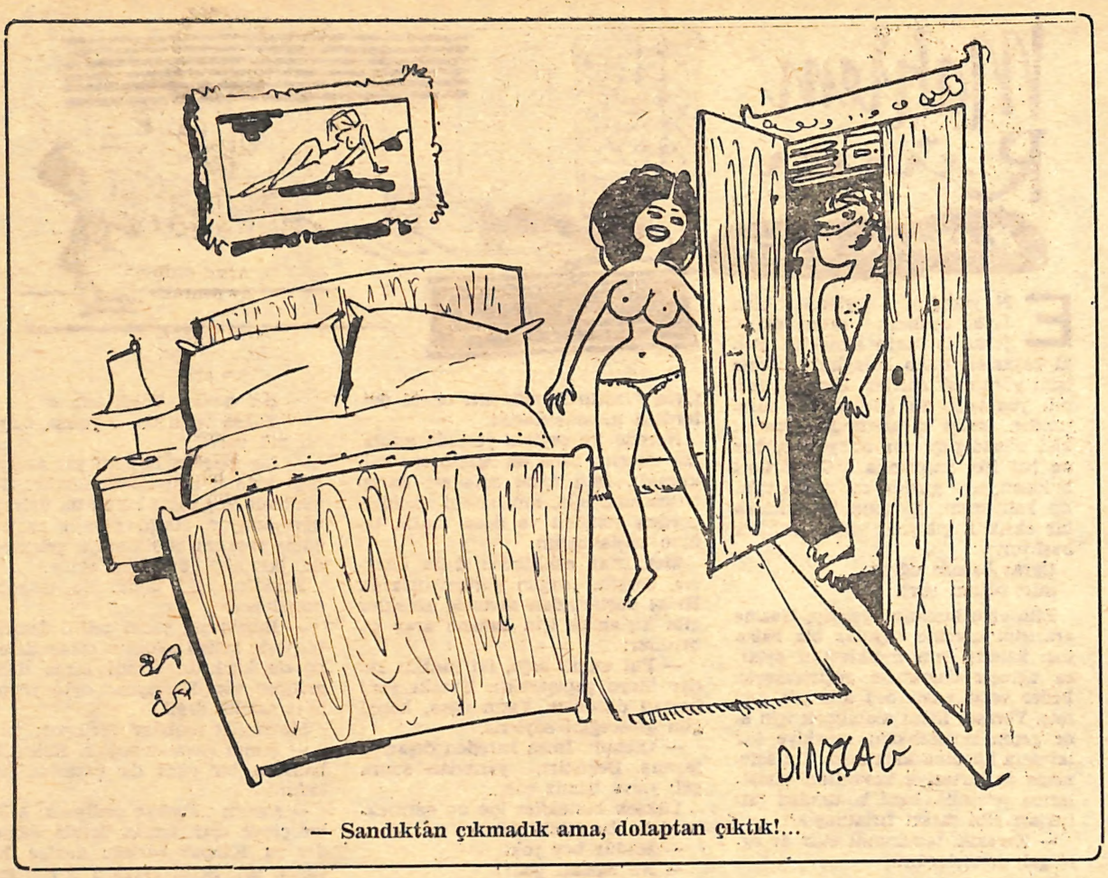

— Sandıktan çıkmadık ama, dolaptan çıktık!...

PAZARTESİ :
Dörtnal'dan tırısa

Ve... Millî irade yavaş yavaş çıkmaya başladı sandıkların içinden:

Kıratın yelesi savruk, Karaoğlanın çehresi kavruktu ilk saatlerde...

Derken Cennet'in anahtarını seçim sandığının kilidine uyduran Millî Selâmetçiler Kıratın kuyruğuna daha fazla asılmaya, siyaset meydanının «Binek taşı» nda daha çalımlı kasılmaya başladılar.

Kırat'ın savruk yeleleri düştü. Dörtnala başladığı yarışta tırıs'a geçti — Kuyruğunu çeke çeke hızını kesmeye çalışan — Millî Selâmet'çilerin gücüyle...

SALI :
Vur abalıya!..

Gerçekten ağırdı Kırat'ın yükü: Karaoğlan bir yandan yükleniyordu, Millî Selâmet bir yandan...

Ya, siyasetin veraset ilâmını cebine koyup, gece-gündüz yollara düşen şu Celâl Bayar?...

Belirli bir oranda hızını kesmişlerdi hepsi birlik olup... Ve işte... Kırat gerilemeye, Altıok var gücü ile hedefe doğru uçmaya başlamıştı.

Karaoğlan'ın kavruk yüzü aydınlandı iyiden iyiye... Sonuçlar aşağı yukarı belli olmuştu şimdiden:

CHP: 190, AP: 157, MSP: 43, DP: 40...

Ötekilerin çekiver kuyruğunu!...

Oysa hepsi aynı amaca yakın noktalarda, akraba durumundaydı AP, DP, MSP.

Amma...

Ne demiş atalarımız:

Akrep etmez akrabanın akrabaya ettiğini...

ÇARŞAMBA :
İmam nikâhı?!.

Uyuyanlar uyandılar... Şimdi iktidarın eşiğinde, siyasetin beşiğinde hayâle dalmış niceleri de belki yarı uykulu bir durumdalar.

Ne olacak şimdi?...

Siyah çarşaflı, kalın peçesi altında koalisyon gerdeğine girmeye hazırlanan MSP. gelini ile ona «kuma» lık yapacak mini etekliler, maksi etekliler geçiyor gözlerimin önünden...

Cumhuriyetin 50. yıldönümünde Bay Millî İrade'ye politikanın en sürprizli armağanı galiba bu oldu.

Bay Politika, acaba.. imam nikâhı ile.. bu çarşaflı zenne'yi Karaoğlan'ın Koalisyon Düğün Salonu'na sokabilecek mi dersiniz?

PERŞEMBE :
3'ten 9'a boş!..

Olmaz a...

Hadi oldu diyelim...

MSP. ile CHP, imam nikâhı ile birleştiler...

Sonra ne olacak?...

Bugün değilse yarın.. yarın değilse ertesi gün... Eninde, sonunda üçten dokuza booooş!...

CUMA :
Peçenin ardındaki ak günler

Boşanmasalar bile geçinemezler ki... Biri gönlünü ve gözlerini büyük yarınlara, aydınlık geleceklere... Ve de.. ak günlere çevirmiş...

Ötekinin başında kara bir çarşaf... Yüzünde siyah bir peçe... Neye baksa, neyi görse, gözlerini ne yana çevirse tüm renkleri bir vapur dumanı yoğunluğu ile sezinleyecek...

Ak günlere... Ak günlere...

Evet ama... Dumanlı peçelerin ardında silüetleşen, ak'lığını yitirmiş bölük-pörçük günlere değil!...

CUMARTESİ :
Siyasî matematik

Haftanın son günü matematikle siyaseti birbirine karıştıralım mı biraz?...

Sosyalist basının açıkladığına göre CHP'nin aldığı oyların denklemi şöyle:

(TİP oyları) + (İnönü'ye karşı olan tarafsız oylar) + (CHP. oyları) = 14 Ekim 1973 genel seçimleri CHP. oyları...

Sağcı basının iddia ettiği siyasî matematiğe göre:

(AP. oyları) = (1969 seçimleri AP. oyları) — (DP. oyları + MSP. oyları).

Denklemler biraz gerçeğe yakın görünürse de eni-konu karışık.

Tıpkı siyasî hayatımızı bekleyen önümüzdeki günler gibi!...

PAZAR :
Ve... Eridiler
Ve... Silindiler

Ya öteki partiler?...

CGP. nane şekeri gibi eridi... eridi... ufaldı... mini minnacık kaldı...

TBP, geçen hafta —seçimlerden önce— kaleme alınmış yazımızda belirttiğimiz gibi acemice bir ustalıkla kırpıntı sosyalist oyların hamallığını yaptı sadece...

MHP. de kendi oylarını korumakla yetindi sadece...

MP'yi sorarsanız... Bölükbaşı'nın ellerinden öper, saygılar sunar sayın Hilmi İşgüzar...

Malûm a... İşgüzar'lık siyasetten de öte bir sanat bugünkü ortamda.

Şemsi BELLİ

SEVGİLİ OKURLARIMIZ

«29 Ekim 1923» Akbaba'nın sayfalarında kayıtlıdır. Cumhuriyetin altın devrini yaşamıştır Akbaba. Cumhuriyet tarihinin bütün olayları, satır satır, çizgi çizgi Akbaba'dadır.

Cumhuriyetimizin 50. yılını 51 yaşında kutlayacak olan Akbaba,

CUMHURİYETİMİZİN 50. YILDÖNÜMÜ

Münasebetiyle ilâveli bir özel sayı hazırladı.

Bütün sevdiğiniz imzalar

Gelecek hafta İLÂVELİ ÖZEL SAYIMIZDA

Türk işçisi Avrupa'da!

Mahrem Rüya

BURHAN ESEN

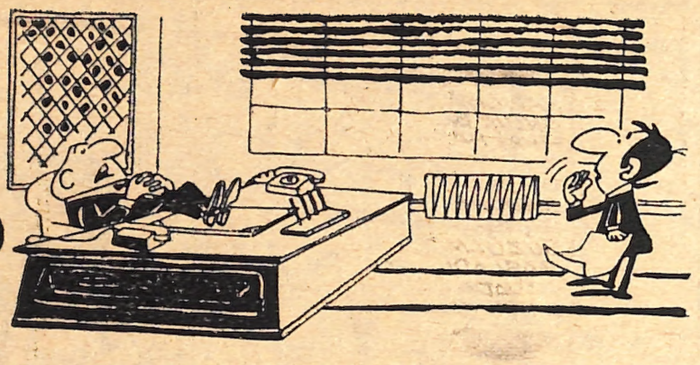

EN yıldığım şeylerden biri, belki birincisi resmî dairelerde iş takip etmektir. Belki başkaları daha kolaylıkla izleme işini yürütmektedirler. Benim yüzümü yumuşak mı görüyorlar, suratımdan, kalıp kıyafetimden önemli kişi olmadığımı mı anlıyorlar, her ne hal ise, kapısında T.C. harfleri bulunan yere girdim mi orada takılıp kalıyorum. Evrakımda mutlaka bir eksiklik çıkıyor, bir aksiliktir başlıyor.

Uğraş babam uğraş.

Sürt oğlum sürt.

Elin oğlu biçimine getirip, Hazine arazisini üzerine tapular biz babadan kalmış evin mülkiyetini aylarca uğraşır üzerimize geçirtemeyiz. Peder vefat edeli beş altı yılı geçmiş. Veraset ilâmı alabilmek için adı geçen müstahkem mevkiye bir iki defa hücuma kalkmışız. İki seferinde de kırtasiye kuvvetleri imdatlarına yetişmiş, beni kolumdan tuttukları gibi dışarı fırlatmışlar:

— Evrakını tekemmül ettir de öyle gel, demişlerdir.

Valide sabırsız:

— Oğlum, böyle işleri ihmale gelmez. Hükûmetle oyun olmaz. Günün birinde sarılırlar yakamıza. Bu ev sizinse tapusunu gösterin, değilse acele boşaltın, derler. Apışıp kalırız. Verecek cevap bulamayız.

— Uğraşıyorum, peşini bıraktığım yok. Ama işi bir türlü Özel İdare'den, tapu dairesinden kurtarıp da mahkemeye intikal ettiremedik. Yürümüyor anne, çark dönmüyor bir türlü. Bende kabahat yok ki...

— Rahmetli babanın dairelere işi düştüğünde güzelce abdest alır, iki rekât namaz kılardı. Ondan sonra cığma, küçük mushafını koynuna yerleştirir:

— Sen de her çeyrek saatte bir çivi duasını okumayı unutma, derdi.

— Çivi duası da mı var?

— Var ya... Ben evde, oncağız iş takip ettiği dairede o duayı okudukça şeytan yerinde mıhlanıp kalıyor, bizim işlere burnunu sokamıyormuş. Öyle yürütürdü rahmetli resmî dairelerdeki muamelelerini.

Nerede ise şeytanı yerinde mıhlama duasını bana da öğretmeye kalkacaktı. İşin içine rufaileri karıştırtmamak için, muameleyi kaldığı yerden yeniden ve daha inatla takibe başlamıştım.

Memurlar eskisinden daha isteksiz, bezgin, yorgun görünüyorlardı. Halkı başlarından savmak, sinekler gibi kışlamak için bahane arar gibiydiler:

— Pul azıcık sağa, iki santim kadar öteye yapışacaktı. Evrakı yeni baştan düzenlet. Yarın uğra, hangi gün geleceğini söyleriz.

— Olmadı. İmza kareden dışarıya taşmış. Değiştirt, yarından sonra gel, yarın işimiz çok...

Yüksek kattakiler ipe un sermekte daha becerikli idiler:

— Müdür bey yok!

— Ne zaman gelir?

— Belli olmaz...

— Öğeden sonra uğrayayım mı?

— Buradan çıktı mıydı bi daha uğramaz...

— Yarın gelsem?

— Hele bu ay çıksın... Kayın biraderinin düğünü yakın. O işle uğraşıyor. Önümüzdeki ay başında da Avrupa'ya tetkik zımbırtısı yapmaya gidecekti galiba. En iyisi sen, Kasım ayından önce gelip de boşuna rahatını bozma. Yaz ayları yarım gün. Havalar da sıcak. Memur kısmının canı tatlı olur. Bu aylarda bir yumurtayı dokuz kişi zor kaldırıyor yerinden.

— Müdürün vekili falan yok mu?

— Muavin var, var amma doğum yakında...

— Muavin beyin mi doğumu yakın?

— Hayır, hanımefendisinin. Bi kaza, hatâ olmasın diye evde başını bekliyor.

— Peki, başka yetkili kim var?

— Şef vardı... Vardı amma...

— Yoksa onun da doğumu, düğünü mü var?

— Lig maçları başladı ya. Ataryemez kulübü idarecilerindendir. Bugünlerde boş vakit bulup da daireye uğrayamıyor. Hattâ zavallı ay başında maaşını bile almaya gelemedi de, ben alıp götürdüm evine.

Eskiden, eski tâbiri ile «eshab-ı mesalih» e:

— Bugün git, yarın gel!... denilirdi. Öyle kelâm ağızdan çıkarıldı diye de kızılırdı. Şimdi biraz daha gelişme var. Haftaym öyle yirmidört saatlik değil.

Mevsimlik molalar veriliyor:

— Şimdi havalar soğuk. Hele ilkbaharda bir uğra da çaresine bakalım!

— Canım ilkbahar dediysek, erikler çiçek açar açmaz damla demedik ya. Karpuz kabuğu denize düşünce gel. Belki evrakın o zamana kadar mucipten çıkar!

Mecburen kış aylarını beklemiştim.

Kışın da plâja gidilmez, maç seyredilmez, tetkik gezisine çıkılmazdı her halde. Bütün hastalıklar, doğumlar, akraba ölümleri hep yaz aylarının parlak güneşli günlerinde meydana geliyordu.

Soğuk sıfırın altındaydı. Hafiften kar düşüyordu yerlere.

Kapıcı hanımın ağzında sakızı, elinde örgüsü vardı.

— Beyefendi içeride mi?

— Ne bileyim? Girdiğini de, çıktığını da görmedim.

— Bir bakıversen?

— Haddime mi düşmüş? Zil çalıp da çağırılmadan içeriye adımımı atamam. Sen benimle oyun mu oynuyorsun allahaşkına?

— Peki ben gireyim öyleyse...

— Sen gireceksin ha? Ben burada otururken gözümün içine baka baka tıpış tıpış yürüyüp geçeceksin, öyle mi? Ekmeğimle oynama benim. Evdeki yetimleri temelli perişan etmeye kalkma. Sen şu yumağı eline sar da dolaşan yerlerini düzelteyim. Gergin tut, azıcık. Hah şöyle. Erkek kısmının eline de hiçbir şey yakışmıyor vallaha...

Bir saate yakın zaman geçmişti. Elime doladığım yumak ancak bitmişti:

— Yumağı arap saçı durumundan kurtardık. Haydi hanım abla sen de bizim işi ayarla gayri. Anahtar deliğinden mi bakacaksın, radarla mı dikizleyeceksin, nasıl edeceksen et de, müdür beyle karşılaşmamızı gerçekleştir.

— Kimi arıyordun sen?

— Şu kapının arkasındakini.

— Bizim daire âmirini ha?

— Evet!

— Daha önceden söyleseydin ağzın mı aşınırdı?

— Dedik ama, yün işinden kulak veremedin galiba.

— Ayol o gideli çok oldu.

— Yâni ben burada beklerken mi gitti?

— Yumağın dolaşan yerini ayarlarken çıktı gitti. Görmedin mi?

— Farkında değilim.

— Sen böyle ağız açarsan, resmî dairelerde muamele yürütemezsin!

— Nereye gitti dersin?

— Yemeğe.

— Saat daha onbir...

— Memurlar gibi, koskoca müdür oniki olsun da paydos zili çalsın diye beklemez. Onbirde müdür, onbiri çeyrek geçe muavinler, onbirbuçukta şefler, onikiye çeyrek kala şef yardımcıları giderler. Onikide memurlar için paydos ziline basarım. Şu karşıki odayı görüyor musun? Sağda kahverengi boyalısı...

— Evet...

— Orada işini yaparlar. Hani üzerinde çift ay bulunan levha var. Kapıyı vurmadan gir. Kapıyı çalarsan, torpilsiz olduğunu anlar, sepetlerler.

Dediği gibi yapmıştım.

Kapıdaki çift ay'ı, girilemez tabelâsını gözmezlikten gelerek, dalmıştım içeriye.

Kocaman masanın başında oturan kişi başını arkadaki duvara yaslamış şekerleme yapıyordu.

Aksırdım. Oralı değil.

Boğazıma gıcık oturmuş gibi egzos patlamasına benzeyen öksürükleri peşpeşe sıraladım... Horultu devam etmekte.

Ayağımı hızla masaya çarptım. Başını sağdan sola aktarma etmekle yetindi. Teklifsizliği biraz daha ileriye götürmekten başka çare yoktu. Göbeğine hafifçe dokundum. O zaman yumuk gözlerini hafifçe aralayarak sordu:

— Hıh... Neresi burası? Kimsin sen?...

— Çift aylı odadayız ve zatıâlinize de yaylı koltuğun üzerinde kestirmekle meşgulsünüz...

Koltuk lâfını duyunca, âmirlik sıfatını takınmıştı hemen. Kaşlarını çatmıştı:

— Ne işin var bu odada? Kapıdaki «Girilmez» levhasını görmedin mi? Görmüyor musun burada mahrem işlerle meşgulüz...

— Uyuyordunuz beyefendi.

— Biz gözlerimiz kapalı iken de çalışırız. Ziya Gökalp: «Gözlerimi kaparım, görevimi yaparım!» diyor. Duymadın mı hiç? Devlet işleri ile ilgili mahrem rüyalar görürken hangi cesaretle beni uyandırırsın yahu!... Çık dışarı!...

Odadan yavaşça sıvışmaktan başka çare yoktu zaten...

Burhan ESEN

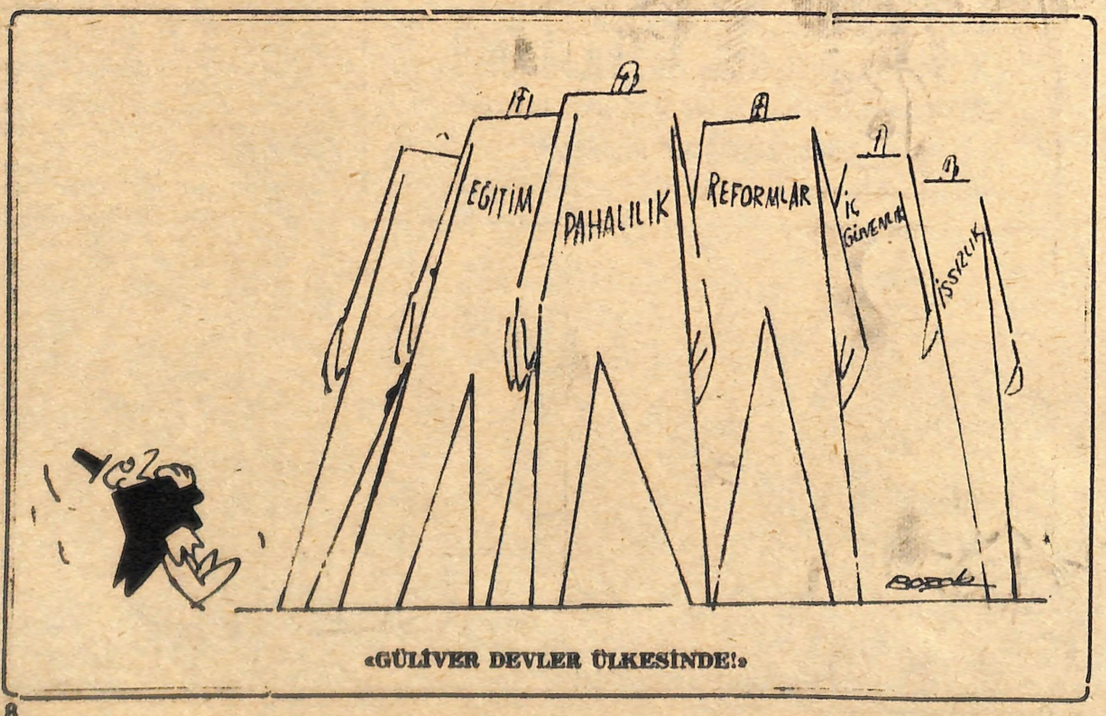

«GÜLİVER DEVLER ÜLKESİNDE!»

ARSEN LÜPEN FİKRİ
Yazan-Çizen SAVAŞ SUALP
6
KAPICIYA BİR ONLUK BASTIRAN FİKRİ HAİN YUKARI KATLARINA DOĞRU HAİN VE GADDAR BİR SANSAR GİBİ SÜZÜLMEYE BAŞLADI.. FAKAT HAVADA TARÇINLI BİR KOKU VARDI
KIZLARI BURAYA İSTİFLEMELERİ LAZIM... FAKAT ETRAFA MUTLAKA BİR ERKEK TE KOYMUŞLARDIR..
DİKKATLİ ÇIK!..
İYİ TAHMİN ETMİŞİM... İŞTE BİR ADET AYI
Bİ BAŞ SOVAN OLSA DA YESEM..
BUNA BEYİN DABİTAN DERLER..
GÜM!
ZART!..
VE İŞTE KIZLAR.
NASILSI NIZ KIZLAR?
AAA.. BU KİM?
NE YAKIŞIKLI..
TIPKI BÜLENT ORAN'IN ESKİ HALİ
BIRAKIN ŞİMDİ BENİ ONA BUNA BENZETMEYİ.. SİZ BURAYA NEDEN KOYDULAR?
NEDEN SORDUNUZ?
TABİ DEFİLE İÇİN BEY FENDİ..
SİZ NE SANDINIZ YANİ
ZEYTİNYAĞLI BİBER DOLMASI GİBİ KONUŞMAYIN KIZLAR.. VE BENİM TIRAŞ BIÇAĞI REKLAMI YAPTIĞIM FALAN YOK..
SİZİ AÇIKÇA AYIKLAMAK İSTİYORLAR.. HEMEN TOPLANIN GİDİYORUZ..
NEREYE?
KALIPÇI SETRAK
AYNİ ANDA BARON ZİYA KIZLARI MÖSYÖ MAROKEN'E OKUTMAYA GELİYORDU..
ACELE ETME.. PEKİ BU ERKEKTE İSMAİL NE CEHENNEME GİTTİ?..
BEN SAYDI PARAYI.. HADİ VER KIZLARI.
HERİFİ HARCIYAYIMMI AĞBİ..
ÖN YOL KAPALI OLDUĞUNDAN KIZLAR DAMDAN TÜYÜYORDU..
AY.. BACAĞIMDAN KİM TUTUYOR.
BEN ŞEKERİM.. HADİ YAYLAN... DAHA ÜÇ KIZ VAR SIRADA..
AMAN NECLAA.. NE KAPRİSLİSİN YANİ..
HAFTAYA, DAMDAN DAMA KOVALAMACA..

— Üçüncü katta oturduğuma şimdi inandın mı?...

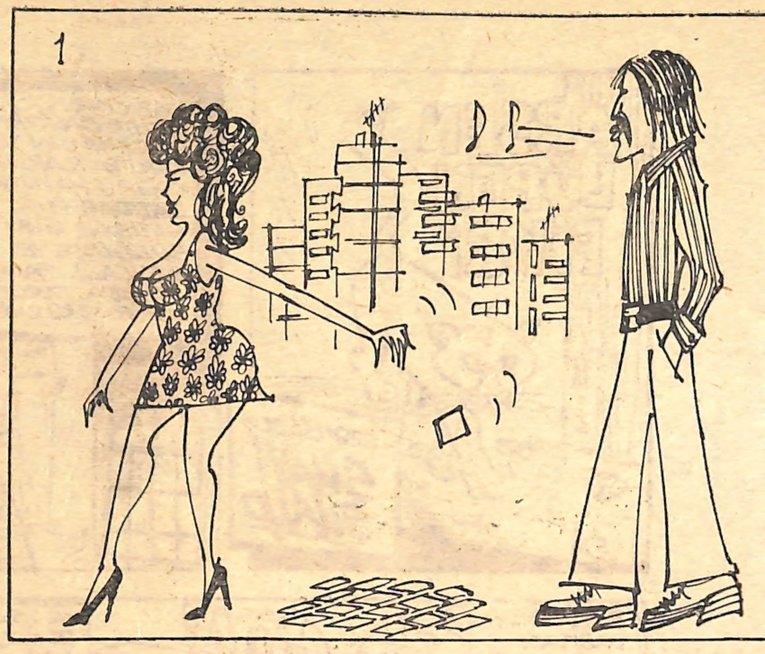

Zamlı D

★ Yaşar Hâdi

ZAM YOK
Bir demeç: «Daha zam yok.» Ardından tümen tümen
Zamları ortalığa tutup salıyorlar hep
Ardından bir gürültü, bağırıp çağıranlar...
Aman dedikçe daha yaman oluyorlar hep.

KUMAŞA ZAM
Sonunda olan oldu, kumaşa da bindi zam
Bomba patlamış gibi millet döndü şaşkına
Zaten yamalıkların sayısı artmaktaydı
Memleket döner şimdi bir çıplaklar kampına.

SABUNA ZAM
Baktık sabun fiyatı almış başını gider
Kulun kurbanın olam, nedir bu Devlet Baba?
Sabuna para yetmez, su da bulunmaz zaten
Bu yurtta en iyisi hippi olmak galiba.

BEZE ZAM
Uğradım mağazaya, beze bile zam binmiş
Aklını kaçırırsın, sorup da bilme sakın
Ak kefenlik kalmıştı, giyerek gittiğimiz
Onu da bulamazsın, aman ha ölme sakın.

PAMUK İPLİĞİ
Pamuk ipliğine de bindirdiler zamları
İnanmadı anamız, ağladı avradımız
Ona da salladılar en sonunda bıçağı
Bir pamuk ipliğine bağlıydı hayatımız.

MERMİYE ZAM
Zamlardan beğendiğim, mermiye olanıydı:
Mermiye olan zamla insanlar değer buldu;
Nasıl olsa her gün bir cinayet işleniyor;
Ucuz mermiyle ölmek çok ayıp oluyordu.

MEMURA ZAM
Şu güzelim ülkemiz öyle bir hamamdır ki
Ufacık bir fısıltı, bir top gibi gürlüyor
Memurun maaşına bir parmak zam olunca
Piyasanın zamları dağ gibi yükseliyor.

PİRİNCE ZAM
Pirince zam bineli h
O yemden yiyenler
Duyarsanız şaşmayın
Onun içindir işte ka

OTOYA ZAM
Tereyağı merhumdu
Mideyi düşünmekten
Otoya zam var diyor
Aklımızdan geçmez

TOTOYA ZAM
Evvel zaman içinde,
Totolar ucuz iken, d
Zenginlik hayâliyle
Hayâl kurmak da ka

BAŞLIĞA ZAM
Piyasa zamlanınca u
Başlık paraları da g
İşte mal, işte meyda
Bizim köyün gençler

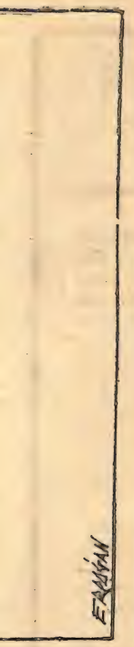

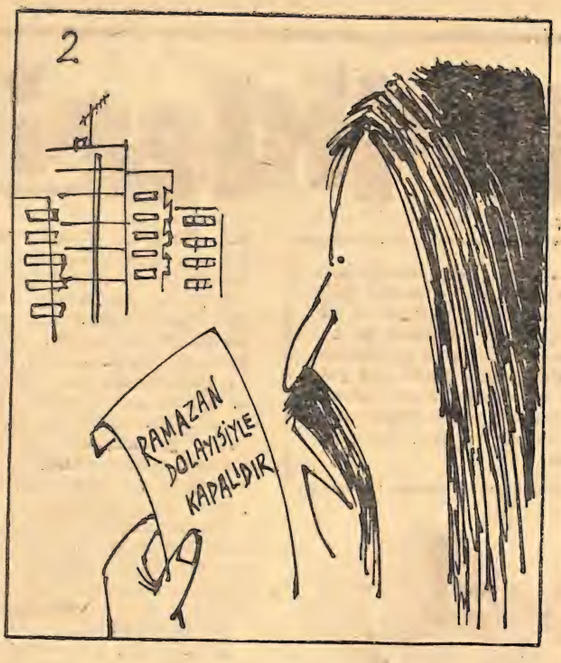

AH ŞU MATRAK DÜNYA

ORHAN ÖZDEMİR

TARİHİN İLK BOMBALANAN BALİĞİ OLARAK BİLİNEN-USKUMRU-LAR 'NİHAYET BOMBARDIMAN EDİLMEKTEN KURTULMAK İÇİN NESİLLERİNİ TÜKETMİŞLER PORSİYONLARINI-35 KAĞIDA ÇIKARMIŞLARDI...

MEHMET ÇİVELEK 1.389.997. KİŞİ OLARAK - ALMANYA-YA GİDİŞ SIRASI GELDİĞİNDE TAM 98. YAŞ GÜNÜNÜ KUTLAMAK ÜZEREYDİ...

DİLİŞÖR NİYAZİ

ÜNLÜ OYUNCULARIN İNCİLERİ DÖKÜLMESİN DİYE TEHLİKELİ SAHNELERDE 25 KAĞIDA TRENDEN DEVEYE KADAR HER VASITADAN PERENDE ATARDI HENÜZ 20.SİN DEYKEN BOYNUNU KIRIP ÖLÜNCE BAŞ ROLDEKİ OYUNCU NİYAZİ'NİN BU ÇOK BASİT HAREKETİ YAPARKEN AYAK YOLUNA GİTMESİNİ FENA HALDE AYIPLAMIŞTI ....

UZUN YILLAR VARLIĞI VE YOKLUĞU İLE DİMAĞ'LARI YORAN - GÖRÜNMİYEN ADAM - SONUNDA KİMLİĞİ SIKI BİR ARAŞTIRMA İLE HALK TARAFINDAN KEŞFEDİLMİŞ VE GÖRÜNMİYEN ADAMIN - BELEDİYE - ADLI BİRİSİ OLDUĞU ANLAŞILMIŞTI

.....

rtlükler

DER ★

emi revaçta
sinip ötmektedir
rö-öööö» sesini
artmaktadır.

dersen küskünüz
yok kaşınalım
ma velâkin oto
mını düşünelim.

saman içinde
k hep ümitli
geçer idi
oya zam geleli.

tüm babalar
doğru çıkar
r al, ister alma
lar öyle bekâr.

HARÇLIĞA ZAM

Çoluk - çocukların da gözleri açıldı hep
Dönüp de bakmıyorlar verilen bir liraya
Olan oldu sonunda harçlığa da zam geldi
Çocuklar kanmıyorlar ufak tefek paraya.

ŞEKERE ZAM

Yaşantıya tat veren bir o vardı yıllardır
Her şey zamlandı gitti sırayla teker teker
Kimin kızından kötü, niçin kalsın köşede?
Biberlendi tüm diller zamı gördükçe şeker.

ZAM ZAM

Falana filân zam, şuna ve de buna zam...
Bir şeye zam binince dedik ki artık tamam
Beş gün bile geçmedi o zamın üzerinden
Biniverdi aniden o zamın üstüne zam.

SİGARAYA ZAM

Birçok kez o zamlandı, değerlendi her yerde
Halk arasında adı: «Efkâr dağıtan» idi
Cüzdanları tamtakır etmeye başlayınca
Hep «Efkâr veren» oldu, adı onun da şimdi.

KIVRANANLAR

Ard arda sökün eden zamların arkasından
Kıvranırken görünce bunca yoksul garibi
Yetkililer kabarıp geziyorlar; her yerde
Yoksullar hep sevinçten kıvırıyormuş gibi.

ZAMPARA

Son yıllarda birtakım adamlar türedi hep
İşleri ve güçleri sadece zam'la para
Her zaman adım adım peşimizden gelirler
Hepsi de teker teker kesildiler: ZAMPARA.

ZAMLI HÜKÛMETLER

Demirel, Erim, Melen ve Talû Hükûmeti
Her şeye zam kattılar hep seneler boyunca
Kimisi geçti gitti kimisi geçecektir
Değerleri yükseldi (!) her şeye zam koyunca.

— Şili'de askerî cuntaya ilk yardımı Hollywood yapıyor. —

— Arkadaşlar bu gördüğünüz bombalar bir Amerikan yardımıdır!..

Bayram tebrikleri

Şekerin; istifçilerin, karaborsacıların ve fırsatçıların elinde kıvrandığı böyle günlerde şekeri bol bayramlar yapabilmenin güçlüğünü bilmekteyiz. Bu yazıyı yazarken seçimin neticesini de bilmediğimizden, bayramın kaç şekerli geçeceğini tahminen ve buna uygun olması dolayısiyle ve gene de iyi niyetimizi kullanarak neşeli bir yazı sallıyoruz. Çünkü biz mizahçıların ödevi sizi güldürmek, neşelendirmek, hayat gailesini ve ayakkabınızın vurmasını unutturmaktır. Ne kadar zor ve çetin bir vazife yaptığımızı her halde takdir edersiniz... Teşekkür ederiz ve önce biz sizin bayramınızı kutlarız...

SUAVİ SÜALP

BAYRAM TEBRİKLERİ NELERDİR?

Bayramda yapılan ve eşe dosta doğrultulan tebriklere bayram tebrikleri denir. Bunlar kart, resim, mektup göndererek tebrik etme, yahutta bizzat o kişinin ayağına giderek, elini öpmek, sıkmak, yanaklarından öpmek gibi hareketlerle tâyin edilir.

İnsanların mevkii ne olursa olsun bayram gününde bu durum ve hareketleri yapması başkaları tarafından beğenilen duruş şekilleridir.

Bayram tebrikleri, daha ziyade bayram günlerinde yapılır. Bayram günleri dışında yapılan tebrikler hiçbir zaman o kadar etkili olamazlar. Bayram tebriki yapanın mutlaka bunu bilerek yapması, başkasından kopya etmemesi ve tebrik edeceği kimseyi iyice tanıması şarttır. Süleyman Şevket'in bu günlerde çıkardığı (RESİMLİ BAYRAM TEBRİKLERİ) kitabında her çeşidi gayet belirli bir şekilde gösterilmiştir. Bundan maksat vatandaşların bayram tebriklerini bilerek ve cazip bir şekilde yapmalarıdır. Biz de bu kitaba inanarak şekilleri size açıklamaya çalışıyoruz.

1 — TEBRİK KARTIYLA TEBRİK ETME:

Bu misal birçok yanlışlığı hallettiği gibi tebrik yazmasını bilmeyenlere bir numune olacaktır. Meselâ:

MUHTEREM AMCACIĞIM,

BİLVESİLE OLARAKTAN VE BİZZAT KENDİMİN BAYRAMLARINI KUTLARKEN SİZİN VE YENGEMİN NİCE BAYRAMLARINI BİLVESİLE OLARAKTAN KUTLAR SIHHAT VE AFİYETİN NETİCESİ OLARAK BİLVESİLE ULU TANRIDAN SAĞLIĞINIZI DİLERKEN YEĞENLERİM BAHATTİN VE HAYRULLAH'IN DA BAYRAMLARINI BİLVESİLE OLARAKTAN KUTLARKEN PERHAN, CEVAHİR, HÜSNÜ VE REMZİ'NİN DE CANDAN BAYRAM TEBRİKLERİNİ YOLLARKEN SİZİN DE BAYRAMLARINIZIN NİCE GÜNLERE OLMASINI SUNARIM.

YEĞENİN: MESUT DİKKAYA

Yukarda gördüğünüz çok nazik ve edebi bir dille yazılmış bayram tebriki nümunesinden anlayacağınız gibi bayram tebrikleri böyle itinalı ve düşünülerek yazılmalıdır.

Şimdi kitaptan devam ediyoruz.

2 — ZİYARETLE TEBRİKLER:

Ziyaretle tebrikler daha çok tebrik edilecek olan veya olanların bizzat ve isteyerek ayağına giderek yapılan tebrik şekilleridir. Bundan maksat, yüzyüze ve hiçbir kasdi niyet olmadan tebrikte bulunmak ve tebrik edilenin gönlünü almaktır.

Bu gibi tebrikler de ikiye ayrılır:

a — Ayakta veya kapıda tebrik.

b — İçeriye girerek ve otururak tebrik.

Her iki şekilde de tebrik edilenin yakınlık ve samimiyet durumuna göre hareketlerini tanzim etmesi icabeder. Tokalaşmak, öpüşmek, sarılmak suretiyle ve onbeş saniyeyi geçmemek şartıyla bu tebrikleri başarı ile yerine getirmek mecburidir.

İçeriye girerek tebrik ettikten sonra, oturmak ve tebrik edileni daha fazla rahatsız etmek gayesini güdenler mutlaka yanlarına bir hediye alarak bu tebriki yapmalıdırlar. Bu hediyeler şeker bayramı olması dolayısiyle bir kutu şekerle yapılır. Ayrıca tebrik edilenin yakınlık ve samimiyet derecesine göre, şeker paketleri ikiyüz elli gramdan iki kiloya kadar değişir. Karışık şeker daha ucuz olduğundan bunu tercih etmeli. Lokum, bonbon, çikolata gibi lüks çeşitleri bütçeye göre kullanmalıdır. Fakat bu bayramda kesme veya toz şeker götürenler zannedersek daha büyük sükse yapacaklardır.

HEDİYELER:

Bayramda bilhassa çocuklara ve ihtiyarlara hediye almak âdet halini almıştır. Karı koca arasında da bu gibi hediyeleri alanlara arada bir rastanmaktadır ki bu lüzumsuz bir harekettir. Çünkü on dakika sonra çıkacak bir kavga sonunda bu hediyeleri birbirinin başına atma vaziyetleri olabilir.

Herkesin durumuna ve soğukkanlılığına göre bir hediye götürmesi şarttır. Bir yere eli boş gitmek herkesin dikkatini çekeceği gibi gittiğiniz yerde de itibarınız sıfıra düşebilir. Hediye bakımından en avantajlı bekâr arkadaşlardır. Hele hiçbir yakını, sülâlesi olmayan, yalnız yaşayan kimseler mesut kimselerdir. Kalabalık ailelerin bayramda vaziyeti çok zordur. Altı çocuklu bir aile reisinin, gene altı çocuklu başka bir aile reisine, altı çocuğunu da alarak bayram tebrikine gitmesi korkunç bir hediye ve masraf kapısı demektir. Böyle ailelerin bayramda hiçbir ziyarete gitmemeleri, bir bahane bularak evde oturmaları, kimseye kapıyı açmamaları artık açıkgözlük sayılmamaktadır.

Bayram hediyesi satan mağazaların bozulacağı bu tavsiyelerimiz, varlıklı ve cebindeki paranın hesabını bilmeyen vatandaşlara tesir edeceğini zannetmiyoruz.

NE GÖTÜRMELİ:

Artık hediye piyasası eskisi gibi değildir. Adamakıllı değişmiştir. Mamul maddelerin yanı sıra gayri mamul maddeler de hediye olarak götürülebilir. Hattâ daha makbule geçer. Bilhassa dargelirli aileler için götürülecek hediyeler kayıntı mevzuatına girdiği takdirde çok makbule geçer. Kuru soğan, kuru fasulye, nohut, mercimek, tuz, toz şeker, pastırma, sucuk, pirinç, bulgur, kuskus, erişte, makarna, patates gibi erzaka dayanan hediyeler birinci sırayı işgal etmektedir. Güzel ambalajlanmış bir kilo dermason fasulyesinin yapacağı sükseyi artık ne lokum, ne çikolata yapamamaktadır. Et bu listeye kurban bayramı dolayısiyle girememektedir. Kasaplardan özür dileriz. Fakat balık gayet lüks ve sükseli olarak bayram hediyeleri arasına girer.

KIYAFET MESELESİ:

Pahalılığın zalim bir çaylak gibi tepemizde uçtuğu bu devirde, öyle her bayram yeni elbiseler dikinmek, kıyafet düzmek, ayakkabı çekmek gibi hareketler milli bünyemize uymamaktadır. Bayramda biraz benzinle sileceğiniz elbiselerinizi, entarilerinizi gene giyerek, geçen seneki şapkanızı başınıza geçirerek, ayakkabınızın altına sıkı bir pençe vurdurarak vaziyeti idare etmeniz mecburiyeti hepimizi sıkı sıkıya sarmıştır. Güzel ve sevimli yavrularımızı bayramda giydirmek yeter. Onları da Mahmutpaşa'da giydirmek en doğru harekettir. Ayrıca çocuklarınızın el öpmeden toplayacağı bayram harçlıklarını hemen ellerinden alarak kumbaralarına atmak her babanın ve annenin vazifesidir. Çocukları bayram yerine götürmek gibi hareketler mazide kalmıştır. Evde kuracağınız bir salıncakla çocuklar eğlendirilebilir.

Görüyorsunuz ki bayramlar gittikçe zorlaşmaktadır.

Ayrıca telâşa hiç lüzum yoktur. Memleketimizde onbeş kadar şeker fabrikası vardır. Hükûmet her halde bu bayramda da bize yetecek kadar şeker piyasaya sürecektir. Birbirimizi itmeye, kakmaya ve ortalığı telâşa vermeye sebep görmüyoruz. Üç gün bayram nasıl olsa geçer. Asıl mesele bayram ertesidir. Bayram ertesini düşünerek hesaplı olmanızı ve yukardaki tavsiyelere uyarak neşeli bir bayram geçirmenizi diler ayrı ayrı hepinizin bayramınızı kutlarım. Benim de size bayram hediyem bu... Kusura bakmayınız...

Suavi SÜALP

— Şeker karaborsada —

— Bu ne ayol, kömür mü?...

— Şeker karıcığım... Karaborsadan aldım!...

İÇİN RAHAT OLSUN!

KENAN AKINCI

GAZETELERDEKİ okuyucu köşelerinde birçok dilek ve şikâyetleri görüyorsunuz da, bütün bunların boşuna olduğunu söylüyorsunuz ha?... Yönetimimizin geleneksel vurdumduymazlığı içerisinde böylesi çaba ve çıkışların sonuçsuz kalacağını, binde bir alınacak sonucun da imamın bildiğini okumasından başka bir şey olmayacağını savunuyorsunuz... Bir de diyorsunuz ki; bu köşelere yazı yazanlar da biliyorlar bir sonuç alamıyacaklarını ama, içlerindekini döküp boşalmak amacıyla yapıyorlar bu işi...

Ne kadar da yanılıyorsunuz! Dördüncü gücün —yâni basının— gücü hakkında pek az şey bildiğinizi gösterir bu durumunuz. Siz dileyin dilediğinizi, yapın şikâyetinizi, gerisine karışmayın. «Dördüncü Güç» gücünü gösterecek, nasıl nasıl bir sonuç alacaktır. Hem de alır!... Gazetelere yazmaktan amaç, durumu kamuoyuna duyurmak, hedef olan kişi ya da kurumu bu yolla etkilemektir. Siz atın okunuzu bir kez, sonra bekleyin.

Bakmayın Maruf bey'in dediklerine. «Ben Feraset gazetesine yazdım da, bir şey çıkmadı...» diye yakınıyor ya bakmayın ona siz. Olup bitenden ve aldığı sonuçtan haberi yok. Hele «Feraset» gibi yüksek baskılı bir gazetede yayınlanacak da; bir sonuç alınmayacak ha?... Hey gidi hey!...

Bakın, nasıl oldu:

Canı iftarlık cacık istemişti Maruf bey'in. Cacık için de hıyar gerekli...

Manava gitti:

— Hıyar kaç kuruş evlâdım?

— Tanesi iki lira beybaba.

İki lirayı verip hıyarı aldı ama az geçmeden de oruç keyfiyle tepesi attı. Hiç gereği olmadığı halde, başka ürünlerin değerlerini sormaya koyuldu:

— Kaç para bamya?

— Kaç para taze fasulye?

— Kaç para ıspanak?

.....

Manavın verdiği her cevapta başını iki yana sallıyor, lâhavle çekiyordu. Sonunda manav, suçun kendilerinde değil, kabzımallarda olduğunu dilinin döndüğü kadar anlatmaya çalıştı. Ona karşı biraz uysallaştı Maruf bey de. Ayrılırken dostça gülümseyerek:

— Bir demet sarmısak alayım, dedi.

Manav uzattı üç başlık bir demet sarmısağı.

— Ne vereceğiz yavrum?

— Yüzelli kuruş beybaba.

Maruf bey sinirden tir tir titreyen elleriyle yüzelli kuruşu çıkarıp verinceye kadar epey güçlük çekti. Homurdanarak hızla uzaklaştı oradan. Biraz oyalansa, elinden bir kaza çıkacak akşam saati...

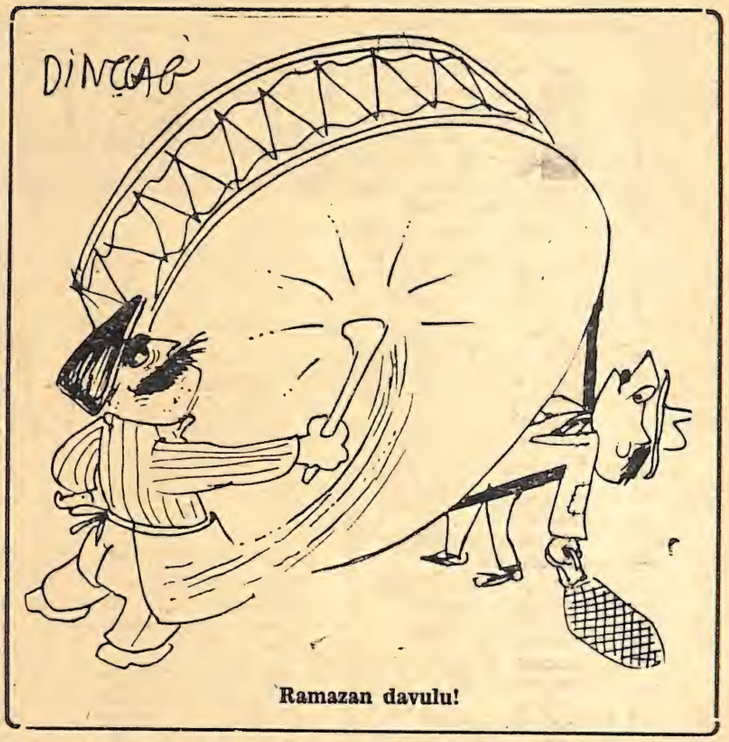

Ramazan davulu!

Eve gidince ilk işi kâğıda kaleme sarılmak oldu. Feraset gazetesinin okuyucu mektupları köşesine bir mektuptur döşendi:

«Sarmısak Ay'dan mı geliyor?!.

Beyler, beyefendiler! Sayın ilgililer! Bu dargelirli vatandaşın feryadına kulak verin; Dargelirliysek biz yaşamıyalım mı? Sebzenin, meyvenin, sarmısağın fiyatlarından haberiniz var mı sizin? Olsa ne olacak zaten. Size dokunmaz ki! Olan bizim gibilere olur. Fakat hiç olmazsa bizi de bir parça koruyun. Görevinizi birazcık yapın yeter. Şu kabzımalın, manavın şerrinden kurtarın bizi! Küçücük üç baş sarmısağa yüzelli kuruş verdim. Bir başı elli kuruşa geliyor. Üçyüz tanesi ancak bir kilo gelir. Demek oluyor ki, kilosu yüzelli liradan sarmısak alıyoruz. Sorarım size: Sarmısak Ay'dan mı geliyor?»

Bay İlgili sürekli izlerdi bu Feraset gazetesini. O sabah yine en önce onu aldı eline. Büyük başlıklara göz attı önce. Arka sayfayı çevirdi, spor haberlerine baktı. Kendi kendine söylendi:

— Şu Fener maçına banko bir verdik de iş yaptık!... Belli mi olur? Adamlar bir bakıyorsun büyük başarı göstermişler, bir de bakmışsın ummadığın takıma karşı berabere ya da yenik...

Sporla ilgili bütün haberleri inceden inceye gözden geçirdi. Yorumlar yaptı... Durumu zayıf olanlar için kurtuluş çareleri düşündü...

Geçti magazin sayfasına: Ulan şu Figen Filiz de bir türlü bıkmadı evlenip boşanmaya. Fakat adamını bulamadı zavallı. Ona daha güçlü bir erkek gerekliydi. Her bakımdan üstün yaratılışlı. Kendisi gibi biri yâni... Bir süre tatlı tuhi düşler kurdu bu konuda. Sonra geçti iç sayfalara...

Bir başlığa gözü takıldı:

«Sarmısak Ay'dan mı geliyor?...»

Başlığın altındaki yazıyı baştan sona dikkatle okudu. Bitirince kaşları ciddiyetle çatıldı: «Evet...» dedi kendi kendine. «Engel olmalıyım. İstedikleri gibi oynamasın keratalar. Biz de çok başıboş bıraktık doğrusu...»

Telefona uzanıp bir numara çevirdi:

— Alo? Hanım, sen misin?

— Evet?...

— Ha, Nebahat! Burada gazetede Ay'dan falan söz eden bir yazı gördüm de, aklıma geldi. Bizim çocukların füze biçimindeki oyuncakları var ya...

— Eee?

— Oynamasınlar onlarla.

— Neden?

— Tehlikeli... Bizim Nadir bey var ya, Nadir bey...

— Evet...

— Onun çocuğunda da varmış o oyuncaklardan. Ateşlerken kaşını kirpiğini ütülemiş çocuk!... Onun için Ertan'la Erkan'a tarafımdan söyle; oynamasınlar o oyuncak füzelerle.

— Peki hayatım...

.....

Bir de derler ki gazetelerle duyurulan bu tür şikâyetlerden hiçbir sonuç alınmaz... Sen içini ferah tut Maruf bey amca. O iki yumurcak, füzelerine ellerini bile sürmeyecekler bir daha.

Kenan AKINCI

Nala ve mıha zam var. — Gazeteler —

— Böylece naldan tasarruf yapıyormuş!..

BEYEFENDİ

T. TAMER AKALIN

MEMURİYETE girdiğimde çok şeyi yadırgadım. Kendine öz kuralları olan yeni bir dünyaydı devlet memurluğu. Personel Kanununda yer alan ana kurallar bir yana, birtakım doğal kuralları vardı ki, en çok alışamadıklarım bunlar oldu. Örneğin «Beyefendi» kuralı...

İlk gündü. Beni üç kişilik bir odaya vermişlerdi. Çekingendim. Sıkılıyordum. Oda arkadaşlarımın ikisi de emekliliği yaklaşmış kimselerdi. Yanımdaki masada oturan babamdan yaşlı, çırılçıplak başlı, takma dişli adam odacıyı çağırdı. Odacı süklüm püklüm:

— Buyurun Beyefendi, dedi.

— Bana bir şekerli, Necmi beye bir orta.

Sonra bana döndü:

— Beyefendi ne arzu edersiniz?

— Teşekkür ederim.

— İçin bir şey rica ederim.

— Peki bir çay içeyim.

Tekrar odacıya dönerek:

— Beyefendiye de bir çay getir. dedi.

Memuriyetimin üçüncü dördüncü gününde iyice tuhafıma gitmeye başladı bu «beyefendi» sözü. Her söylenişinde gülmek geliyordu içimden. Okulda lâkaplarımız vardı, bunlarla çağırırdık birbirimizi. Henüz isim takmadıklarımıza da «ulan» derdik kısaca. Şimdi bu «beyefendi» ne demek oluyordu yâni... Yirmiüç yaşında bu beyefendiliği anlayamıyordum bir türlü.

Birkaç gün daha geçti böylece. Bol «beyefendi» li birkaç gün daha. Ancak bana söylendiği zaman yavaş yavaş kızmaya başlamıştım. Sanki benimle alay ediyorlardı. Yine bir beyefendiden sonra patlayıverdim. Babamdan yaşlı, çırılçıplak başlı, takma dişli adama:

— Lûtfen bana beyefendi demeyiniz, dedim.

Adam o kadar alışmış ki bu söze:

— Niçin beyefendi, anlayamadım? diye karşıladı sözümü.

— Sinirime dokunuyor da ondan. Hem ben beyefendi filân da değilim.

Sesim biraz yüksekçe çıkmıştı.

— Ama memursunuz, hem de iyi bir devlet memuru. Yüksek tahsilli. Değil mi efendim? İstikbaliniz bakımından alışmalısınız buna. Sık sık kullanmalısınız bu sözü.

Sakin sakin konuşuyordu.

— Nedenmiş o, dedim, istikbalimin ne ilgisi var bununla?

Güldü. Gülünce çirkinleşiyordu. Çok acemi bir gülüşü vardı.

— Çok gençsiniz beye... şey pardon, efendim. Çok gençsiniz. İsterseniz anlatayım size bunun istikbalinizle ilgisini.

Çok gençsiniz derken, bana acıyormuş gibi geldi. Sanki:

— Vah yavrum, ne kadar da toysun, diyordu.

— Anlatınız, dedim. Bir yandan da sert çıktığıma pişman olmaya başlamıştım.

— Efendim, otuzüç yıllık tecrübeme dayanarak söyleyeyim ki, beyefendi sözünün bir devlet memuru için çok önemli bir yeri vardır. Sizin astınız olanlara da, eşitiniz olanlara da hep beyefendi diye hitap etmelisiniz. Hele başkalarının yanında, hele hele eshabı mesalihin yanında. Bu onların gururunu okşar, size karşı tavırları o derece iyi olur. Ama bu demek değildir ki bunlara yüzveriniz. Katiyen değil... İcabında özellikle eşitlerinizin ayakları altına birer karpuz kabuğu koymakta tereddüt etmeyesiniz. İspiyonsa ispiyon, karalamaysa karalama. Ama yüzyüze gelince hep güleryüz, tavr-ı nezaket ve beyefendi... Sonra bu sizde bir alışkanlık oldu mu, üstlerinizle de konuşurken onların dikkatini çekecek güzel bir belâgat örneği verebilirsiniz. Bunun önemini anlatayım bir örnekle. Sizden önce burada çalışan genç arkadaşın ağzı bir kelimeye takılmış. Herkese amigos diyor. İnsanın dili neye alışırsa, onu kullanıyor sırasını düşünmeden. Bu arkadaş da alışmış, sabah daireye girmeden kapıcıya «merhaba amigos n'aber?» diyor. Odaya giriyor, bana ve Necmi beye, «Günaydın amigoslar» diye sesleniyor. Vatandaşı «Yatar bu iş amigos» diye geri çeviriyor. Vatandaş haklı olarak üzülüyor, hattâ kızıyor. Neyse, uzatmayalım. Biz burada çok çalıştık onu bundan vazgeçirmek için. Memurca konuşmadı bir türlü. Derken genel müdür yardımcısı pat diye açmaz mı kapıyı bir gün. Sanki seçmiş gibi Salih beye —adı Salihti— genel durum raporunu sormaz mı? Bana sorsa usulüyle cevap vereceğim. Ama kulakları çınlasın Salih bey o alışkanlıkla, «Yazıyoruz amigos, iki güne kadar tamamdır.» demez mi? Genel müdür yardımcısı «Anlayamadım, ne dedin?» diye bağırmaz mı? Salih bey kem küm ettiyse de faydasız. Bir hafta sonra tâyini çıktı, uzak bir vilâyete. Siz geldiniz onun yerine. Salih bey, genel müdür yardımcısına bol beyefendili güzel bir izahat verseydi, belki de hem böyle tâyin edilmezdi, hem de kendisi terfi ederdi kısa zamanda. Belki değil mutlaka terfi ederdi. Otuzüç yıllık memuriyet hayatımda hep «beyefendi, istirham ederim beyefendi, arzı hürmet ederim beyefendi» diyen kimselerin yükseldiğine şahit oldum.

— Ama siz de çok kullanıyorsunuz bu sözleri...

Ne demek istediğimi anladı hemen:

— Ben çok geç kaldım. Sizin gibiydim ben de. Alışamadım bir türlü. Alıştığımda da iş işten geçmişti. Benimle birlikte memur olanlardan benim durumumdakiler, yâni benimle aynı tahsili yapmış olanlar, benden hep yüksek mevkideler şimdi. Siz yüksek tahsillisiniz, memurluğun bu gibi kaidelerine çabuk intibak ederseniz iyi bir devlet memuru olur, inşallah yüksek mevkilere ulaşırsınız.

Teşekkür ettim, babamdan yaşlı, çırılçıplak başlı, takma dişli ve acemi gülüşlü eski devlet memuruna. Bundan sonra da hiç kızmadım bana «beyefendi» diyenlere. Çünkü her devlet memuru bir beyefendidir kendine göre.

T. Tamer AKALIN

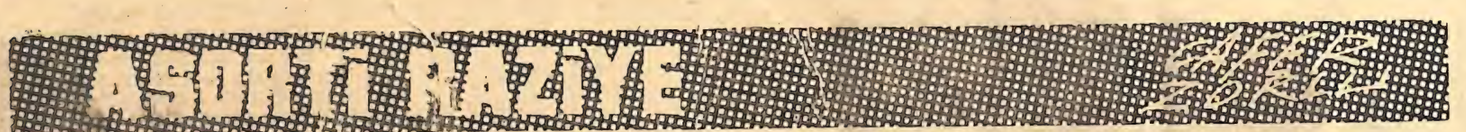

Sizin için

GÜNEŞE GİDECEĞİM

İki deli aralarında konuşuyorlardı. Biri:

— Arkadaş sana bir sır vereyim mi? dedi.

Diğeri:

— Söyle! diye cevap verdi.

— Ben güneşe gideceğim.

— Güneş seni cayır cayır yakar arkadaş.

Diğeri gayet sakin:

— Sen de amma delisin ha... Gündüz yakar tabi!... Ben ise gece gideceğim.

Erşan AYGÜN
Aygün Ticaret Mehmet Karadana eliyle. — Kadirli/ADANA

EVLÂDIN BÖYLESİ!

Yaşlı kadın, bin bir fedakârlıklarla evlendirdiği oğlunu ve eşini yemeğe dâvet eder. Sofrada pilâv da vardır. Oğlan bir ara pilâvı kaşıklarken dişine taş gelir. Bunun üzerine annesine sitemli bir iki lâf eder. Gelininin yanında çok mahçup duruma düşen yaşlı ana:

— Oğlum bak, bir taş yüzünden annenin kalbini kırıyorsun, der.

Oğlanın cevabı şöyledir:

— Senin kalbin kırılıyormuş, ya benim dişim kırılsaydı!...

Faruk Sancar OZANER
Jeomorfolog
M.T.A. Kampı P.K. 38
ÇANKIRI

BİZİM «LOVE STORY»

Ben onu sevmiyordum
Aşka zorladı beni
Her hafta mektup yazıp
Resmen tavladı beni.

Benden önce evlenmiş
Tez unutmuş vefasız
Kanana kızıyorum
Ne kanarsın kafasız.

NİYAZİ SERİN
Namık Kemal İlkokulu Öğrt.
İsabey - Çal/DENİZLİ

— Çikolata sever misin dostum?!.
(Nuri BİLGİN — İst.)

DİKKAT HA!

Karısı ölmüştü. Adamcağız, cenaze için gerekli olanı yaptı. Tabutu getirdiler, cesedi içerisine koydular, dört kişi tabutun birer ucundan tutup indirmeye başladılar. Fakat merdivenlerin orta yerinde kırık bir basamak vardı. Taşıyanlardan birinin ayağı takılıp düşünce tabut da paldır küldür yuvarlandı. Ölüme yakın bir baygınlık halinde olan kadıncağız, bu şiddetli sarsıntının tesiri ile kendine gelerek kalkıp oturdu. «Ben ölmedim» diyerek kefene sarılıp yukarıya çıktı.

Aradan uzun bir müddet geçtikten sonra kadın bu defa gene öldü. Doktor getirildi, öldüğüne dair rapor alındı. Kocası yine merasim için hazırlıkları yaptı. Tabut getirildi, ceset içine konuldu. Dört kişi tabutu tutup merdivenlerden inmeye başladılar. Kocası telâş için adamlara seslendi:

— Aman dikkatli olun, orada kırık bir basamak vardır. Geçen seferki gibi düşmeyesiniz...

M. Sait KIRBAĞ
E.K.İ. İnzibat Âmiri — Bartın/AMASRA

ÇİFT SİGARA

Bir iş için Ankara'da bulunuyordum. Öğretmen arkadaşım E. rol ile, İsmet Paşa'dan Ulus'a doğru gidiyorduk. Arkadaşım bir sigara uzattı. Ben de kibritim olmadığını ve kendisinin sigarayı yakıp vermesini rica ettim. Arkadaşım, bir sigara da kendisi yakacağı için, sigaraları ağzına çift koydu. Kibritle sigaraları yakarken, yanımızdan geçmekte olan bir vatandaş durarak arkadaşıma uzun uzun bakmaya başladı ve ellerini semaya kaldırarak:

— Ey Rabbim ne günlere kaldık, iki sigarayı birden içenler de varmış yahu! dedi.

Hatırladıkça hâlâ gülerim.

Necati ÖZTÜRK
İst. Gıda Pazarı, Altındağ Cad. No. 76/B
Dışkapı/ANKARA

ŞOFÖRLÜK İMTİHANI

İlk girişte şoför ehliyet imtihanlarını veren veteriner; ikinci defa girip kazanamayan eczacı arkadaşına kahkahalarla gülerek alay ediyordu.

Eczacı cevabını derhal kondurdu:

— Ne yapalım kardeşim, bizi şoförlüğe lâyık görmüyorlar ki kazanalım.

Ali HALBUTOĞULLARI
Kurtuluş Ortaokulu Fen Bil. öğretmeni ANTAKYA

ÖPÜCÜK

Hangi utanmazdı
Karanlıktan faydalanarak
Beni öpen?!.
Lûtfen,
Bir daha öpsün.

KÂMİL YILDIRIM
Mehmet Paşa Mah. Sabri Koçak Cad. No. 21 SİVAS

EŞEKLE TUR

Geçen yıl, bir Mayıs günü bütün sınıf, bazı hocalarımızla birlikte Kuşadası'na gitmiştik. Bir ara arkadaşlardan birisi eşekle tur yapılması fikrini ortaya attı. Sınıfın zeki ve nükteci talebelerinden Orhan meydanda durmakta oan eşeklere bakarak:

— İyi ama, burada bizim kadar eşek yok ki! dedi...

Mustafa YÜKSAL
4275 So. No. 2 — Karabağlar/İZMİR

— Saçımdan mı çıktı?... İki senedir ben de o tarağı arıyordum!...
(Ali Orhan DAĞDELEN — İst.)

ŞARKILARIN DİLİNDEN

Göreceksin kendini — **Aynaya baktıkça...**
Oh olsun — **Kaynanam delirmiş.**
Bana neler vaadettin — **Hani kürk manto alacaktın?**
Ağlamak geliyor içimden — **Kaynanamı gördükçe.**
Halkalı şeker — **Parayı cepten çeker.**
Adaletin bu mu dünya? — **Aylığım beşyüz lira.**
Bugün yarın ve daima — **Rüyamda et yiyeceğim.**
İnce Memed — **Niçin az gıda aldın?**
Sevemem artık — **Kuru fasulye seni.**

ERŞAN AYGÜN
Aygün Ticaret Mehmet Karadana eliyle. Kadirli/ADANA

Durum
(Kemal AKKOÇ — Erzurum)

OLSA OLSA

Kapısız penceresiz
Gönlümde bir çekmece,
Bir sevgili girmişti
Çaktırmadan gizlice.
Nasıl girer bilemem
İçimde bir bilmece.
Olsa olsa...
Damarlarımdan akıp
Kalbime girmiş Hatice.

HASİP KAPLAN
Vakıflar Y.T. Talebe Yurdu
Fatih/İSTANBUL

BAŞKA

Dün başkasın,
Bugün başka.
Yarın, olacaksın
Daha da başka.
Yıllar geçecek,
Geçecek... geçeceksin.
İşte o zaman
Sen güzelim,
Olacaksın laplaşka.

KÂMİL YILDIRIM
Mehmet Paşa Mah. Sabri Koçak Cad. No. 21 SİVAS

(Müjdat GÜNDOĞMUŞ)
Akhisar/MANİSA

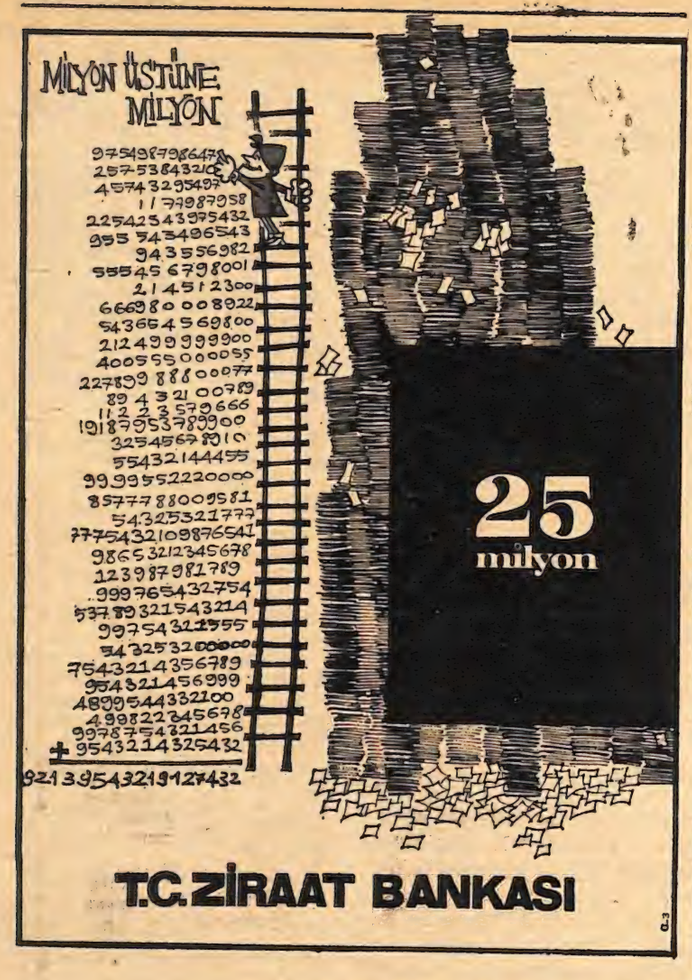

(Basın: 20157 A · 60109 — 160)

Adlarımız... Soyadlarımız...

ERHAN TİĞLİ

— 14 —

NESİM: Hafif hafif esen rüzgâr, sabah rüzgârı demektir. Arapça bir addır.

«Esti nesim-i nevbahar açıldı güller subhdem
Açsın bizim de gönlümüz sâki medet sun cam-ı cem»
(Nef'î)

NESRİN: Yaban gülü, Van, Mısır gülü anlamlarındadır. Ünlü ad: Şarkıcı Nesrin Sipahi.

«Açıl bağın gül ü nesrini ol ruhsarı görsünler
Salın serv ü sanavber şive-i reftarı görsünler»
(Bakî)

NEVHİZ: Genç, yeni yetişmiş demektir. Farsçadır, kadın adıdır. Kızınıza bu adı koyarsanız bir türlü yaşlanmak bilmez, yaşı kırktan yukarı çıkmaz...

NEVİN: Yeni demektir. Farsça bir kadın adıdır. Bu adı taşıyan es. kimek bilmez derlerse inanma.

NEVRES: Yeni yetişen, yeni biten demektir.

«Almıştır aklımızı bir büt-i nevres»
(Nef'î)

NEYZAR: Kamışlık, sazlık demektir. Az rastlanan bir addır. Ahmet Haşim gibi göllerde kamış olmaya can atan ama olamayan kişiler bari çocuğum olsun diyerek ona bu adı takarlar. Ama çocuğu kamış olacak mı, kamışlık olmayı isteyecek mi, onu düşünmezler. Genç şairlerden A. Neyzar Karahan bu adı taşır.

NİHAL: Fidan, taze sürgün demektir. Alaturka bir kadın adıdır. Divan edebiyatında, şarkılarda çok geçer. Baki, bir gazelinde şöyle der:

«Salınur şah-ı gül ü nazik nihal-i erguvan
Bağ-ı cennetten nişan verdi baharistan-ı iyd»

NİL, NİLGÜN: Nil, Mısır'da bir ırmağın adıdır. Nilgün de mavi renkli, rengi Nil'e benzeyen demektir. Eski alaturka kadın adlarındandır. Mavi gözlülere konur.

NİLÜFER: Bir çiçek adıdır. Kadın adı olarak kullanılır. Şairane bir addır.

NİLÜFERE ŞİİRSEL RAPOR

Yok diyorum işte duymuyor musun
Bu kadar sıkıştırma gelme üstüme
Hem duydukların yalan yanlıştır
Ben göz kırptım amma Aysel'e değil
Hepsi bundan ibaret inanmıyor musun

Yok diyorum işte duymuyor musun
Her şeyi anlatayım müsade buyur
O atmaca bacaklı Nermin yalan söylüyor
Bizi çekemiyor kıskanıyor
Hepsi bundan ibaret inanmıyor musun

Yok diyorum işte duymuyor musun
O gece Fatoş'larda değil karakoldaydım
Sana kötü dedi kirli dedi de Suna
Aklım başımdan fırlamış kızı boğuyormuşum
Hu demiş anası cadı yetişin demiş
O gece Fatoş'larda değil karakoldaydım

Yok diyorum işte yok
Sana yanlış bildiriliyor durum
İnan bana Nilüfer inan
Seni yaşamak kadar seviyorum...
(M. Nuri Ayvalı)

NİMET: İyilik, yiyecek, içecek anlamına gelen bir kadın adıdır.

NİYAZ (İ): Yalvarma dua, ihtiyaç anlamlarına gelen bir erkek adıdır. «Ne şehit oldu ne gazi, . . k yoluna gitti şoför Niyazi» diye bir lâf vardır.

NUH: Nuh peygamberin adıdır. Yaptığı gemiyle tufandan kurtulmakla ün salmıştır. Ağrı dağında hâlâ gemisi aranır. Vatandaşın gemisi pahalılık tufanıyla batmak üzeredir, aldıran olmaz. Çocuğunuzun hayat denizinde gemisini kurtaran kaptan olmasını istiyorsanız ona bu adı koyun. Ama dikkat edin, benden sonra tufan demesin... (Eski şeylere Nuh nebiden kalma derler. Nuh der, peygamber demez diye bir atasözü vardır.)

NÜKET: Nükteler, espriler demektir. Mizahı sevenler için ideal bir addır.

NÜZHET: Eğlenme, tazelik, sevinç anlamında eski bir erkek adıdır. Bu adı taşıyan bir şairden bir kaç mısra: «Anadolu 1970» ten:

«Bir yaniyle tadına doyulmaz Anadolu'nun
Bir yaniyle yanık - yitik - çirkindir
Ayılamadığımız Osmanlı uykusundan
Arta kalan hayin toprak - kırık ekindir
Kimse kabullenmez - ve herkes zanneder ki
Kabahat Hakkâri'nindir.
İstanbul bizim - anladık - ama
Mardin kimin - Siirt kimindir.»
(Nüzhet Erman)

NUSRET: Yardım, başarı, üstünlük anlamına gelen eski bir addır. Bu adı taşıyan bir şaireden birkaç mısra sunalım. «İnsanlar» dan:

«Seviyorum insanları zaman zaman
Bakıyorum yüreği güneş dolu,
Alnı açık
Biri var...
Ne dilinde iğne, ne avucunda taşlar,
Ne gözlerinde yalan
Gerçekten insan!»
(Halide Nusret Zorlutuna)

ORHAN: Kale burcu, şehir başkanı anlamında bir erkek adıdır. Çok rastlanır. Ünlü ad: Orhan Veli Kanık.

Bu adı taşıyan ünlü bir şairden iki ünlü şiir:

CIMBIZLI ŞİİR

Ne atom bombası
Ne Londra konferansı;
Bir elinde cımbız,
Bir elinde ayna;
Umurunda mı dünya!

SERESERPE

Uzanıp yatıvermiş sereserpe;
Entarisi sıyrılmış hafiften,
Kolunu kaldırmış, koltuğu görünüyor;
Bir eliyle de göğsünü tutmuş.
İçinde kötülüğü yok, biliyorum;
Yok, benim de yok ama...
Olmaz ki!
Böyle de yatılmaz ki!
(Orhan Veli Kanık)

(Benson Reklâm: 17 — 163)

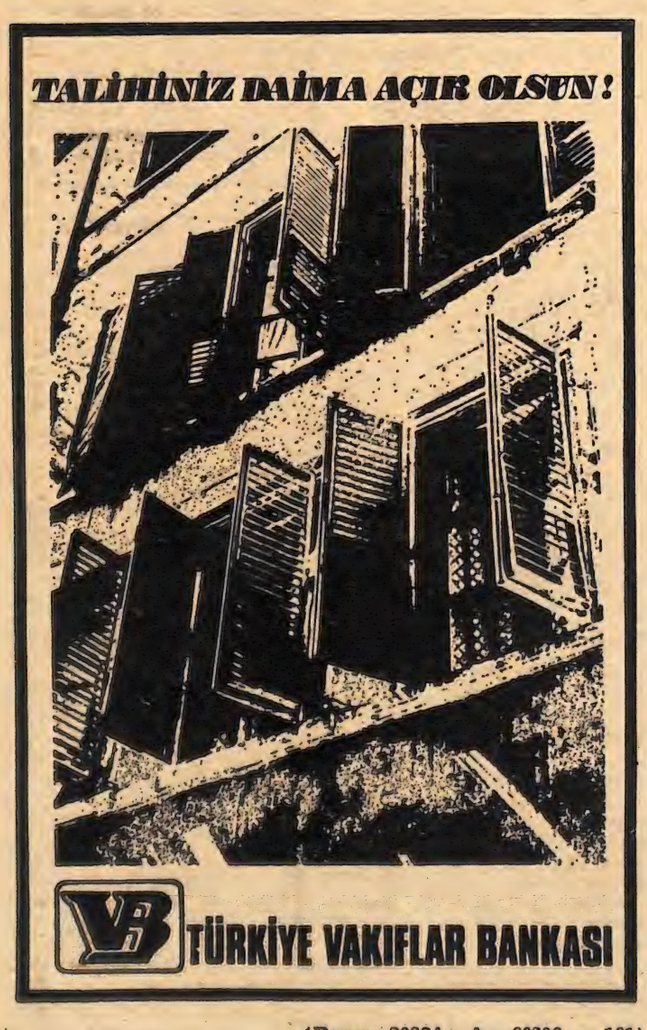

(Basın: 20384 · A · 60206 — 161)

SAĞLIĞINIZ İÇİN
daima
Panason
içiniz
PANASON
Yediden Yetmişe Herkesin Çayı

(Benson Reklâm: 16 — 162)

OKTAY: Sinirli, şiddetli anlamına gelen ve çok tutulan bir addır. Bu adı taşıyan bir şairden bir şiir.

TEKERLEME

Maltepe'den yola çıktım
Bakkalbaşı selâm durdu
Bakkalbaşının selâmını
Alyanaklı Artin gördü
Alyanak Artin
Alyanak Artin
Karabet Ağa'yı kim vurdu
Sırma saçlı
Elâ gözlü
Saz benizli
Hanım vurdu
Ay gönlüm
Vay gönlüm
Birden beşe say gönlüm
Bir iki üç dört beş

(Oktay Rifat Horozcu)

ÖZDEMİR: Öz ve Demir adlarının birleşmesinden meydana gelmiştir. Bu adı taşıyan bir şairden mısralar sunalım:

SEVİNÇ

Bana bir mektup geldi
İçinden ben çıktım

SAYGI

Sana güzel diyorlar
Sakın olma.

JÜRİ

Bütün renkler aynı hızla kirleniyordu
Birinciliği beyaza verdiler.

(Özdemir Asaf)

PAKİZE: Temiz, saf, lekesiz anlamına gelen Farsça bir kadın adıdır. Ümit Yaşar Oğuzcan, «Pakize Hanım» hakkında şöyle der:

«Ya altın dişli Pakize hanımın donu
Bir gören bin şiir yazar
Ayıptır söylemesi
Pakize hanım donsuz gezer.»

(Donlara Destan) dan.

(Devamı var)

Akbaba

Haftalık Siyasi Mizah Mecmuası

SAHİBİ:
Ergin Ortaç

Yazı işlerini fiilen idare eden:
Kadri Yurdatap

Sekreter: Selâmi M. Yurdatap

Dizildiği ve basıldığı yer:
Akbaba Matbaası

İDARE YERİ:
Divanyolu Klodfarer Caddesi No: 8 - 10, Daire: 3, İstanbul
Telefon: 22 18 11

İLÂN FİYATI: Kapak içi, santimi 35 lira, iç sayfalar 45 liradır.
Fiyatı: 150 kuruş.

DİKKAT!
Mecmuamızın eski sayılarını isteyen okuyucularımızın, beher sayı için 150 Krş. luk posta pulu göndermeleri kâfidir.

MİLLETLER GÜLÜYOR

Deli şakası

İki deli bir yerde oturmuşlar birbirleriyle şakalaşıyorlardı. Biri elini masanın üzerine koyarak:

— Elime vursana, dedi.

Diğer deli eline vuracağı sırada elini çekti ve arkadaşının eli hızla masaya inerek canı yandı. Elini acıyla oğuştururken:

— Oh, seni aldattım ya! diye güldü.

Bu sefer ikinci deli, elini suratına koyarak:

— Sen de benim elime vur, dedi.

O da onun eline tam vuracağı sırada elini çekti ve arkadaşının tokadı suratının ortasında patladı. Acıyla yüzünü oğuştururken:

— Neyse, ben de seni aldattım ve öcümü aldım, ödeştik artık! dedi.

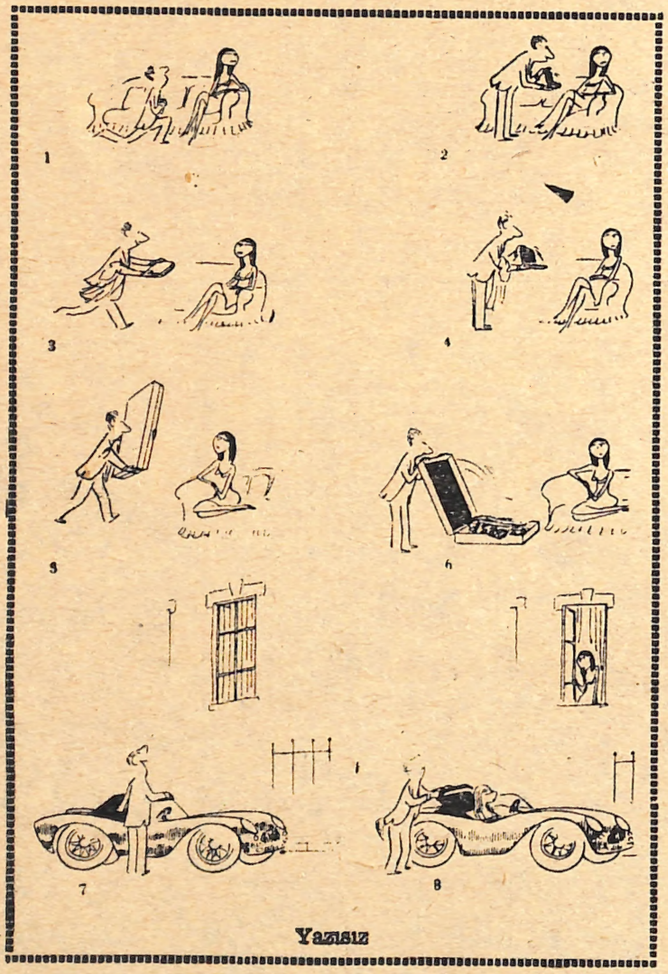

Yazısız

Kör dilenci

Adamın biri, her gün yolun belirli bir köşesinde duran kör bir dilenciye para vermek âdetinde idi. Bir gün onun aynı yerde sakin bir şekilde gazete okuduğunu görünce, sinirli sinirli yanına yaklaştı ve öfkeli bir sesle sordu:

— Fakat siz kör değil misiniz?

Dilenci, soğukkanlılığını kaybetmeden:

— Affedersiniz efendim, dedi, ben gazete okumuyor, sadece resimlerine bakmakla yetiniyordum!

Modern aşk

Delikanlı telefonda sevgilisine:

— Hafta sonu buluşalım hayatım, dedi.

Kız cevap verdi:

— Bu hafta olmaz canım.

— Niçin?

— Çünkü bugün nikâhlandım. Haftaya buluşsak olmaz mı?

Büyük aşk

İki kız, bir gazinonun terasında çaylarını içiyorlardı. Biri, o sırada önlerinden geçen yakışıklı bir genci göstererek:

— Şu delikanlıyı öyle büyük bir aşkla sevmiştim ki... dedi.

Arkadaşı sordu:

— Aşkınız ne kadar sürdü?

— Bilmem. Saatimi yanıma almayı unutmuştum.

Kıravatlar

Genç kız, sevgilisine bir kıravat hediye edecekti. Tezgâhtara:

— Bu kıravatlar kaça? diye sordu.

— 100 frank matmazel.

— Ya bunlar?

— Onlar ikinci kalitedir, 70 frank.

— Peki şu arkadakiler?

— Onlar kalitesiz ve ucuz kıravatlar... Onları evli hanımlar kocalarına hediye ederler.

Yazısız

On milyonda bir

Birinci Dünya Savaşında, Amerika'da sivil halkın savunması için tertip edilen kurslardan birindeydi. Hatip, uzun uzun konuştuktan sonra:

— Bombardımanlardan korkmamalıdır, dedi. Bomba ancak başınıza düştüğü takdirde ölür. sünüz! Bu da, on milyonda bir kişiye rastlar.

Bunu duyan dinleyicilerden biri titrek bir sesle:

— Çok korkuyorum! diye inledi. Çünkü her piyango çekilişinde bana mutlaka ikramiye isabet eder de...

Ne görmüş?

Güzel bir dul banyo yaparken, çok sevdiği papağanını yanına almıştı. Papağan:

— Ben bir şeyler gördüm!

Diye konuşunca, kadın kızarak:

— Bu sözleri başkasının yanında söylersen tüylerini yolarım! dedi.

Ama papağan hanımının tenbihini dinlemediğinden tüylerinden oldu. O akşam hanımının bir misafiri geldi ziyaretine. Adamın başı saçsızdı. Onu gören papağan:

— Sen neler gördün arkadaş? diye sordu.

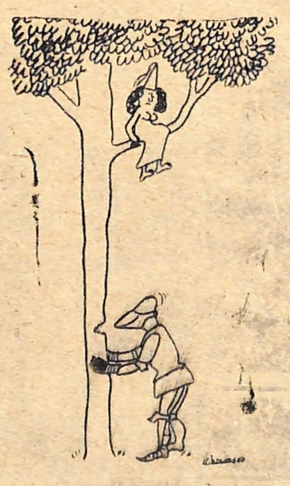

Yazısız

Dünya Karikatürleri

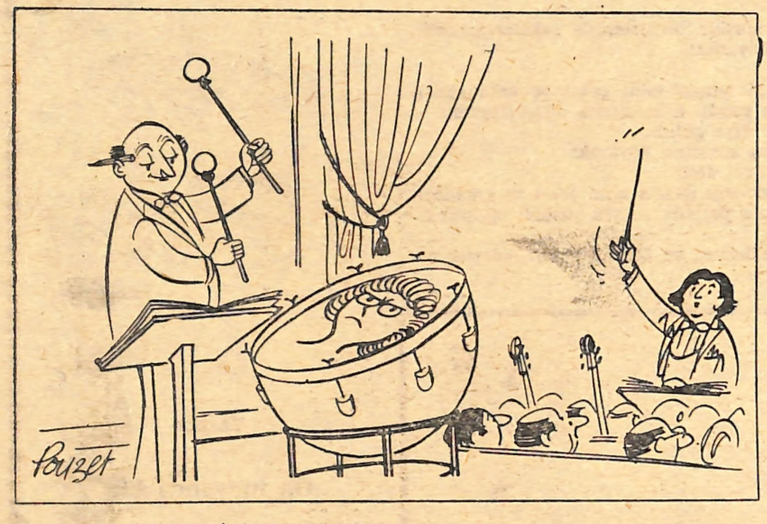

YAZISIZ

YAZISIZ

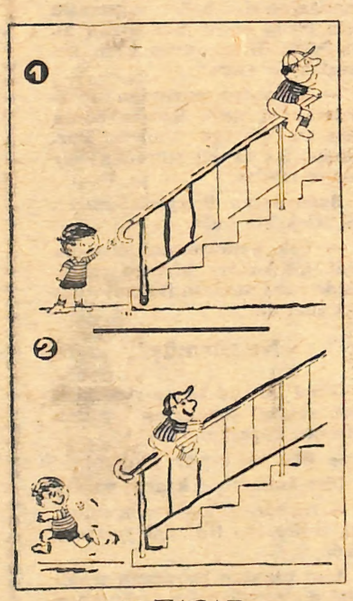

YAZISIZ

-MÖSYÖ BANA SİLÂH KULLANMAYI ÖĞRETMEK İSTEDİ!..

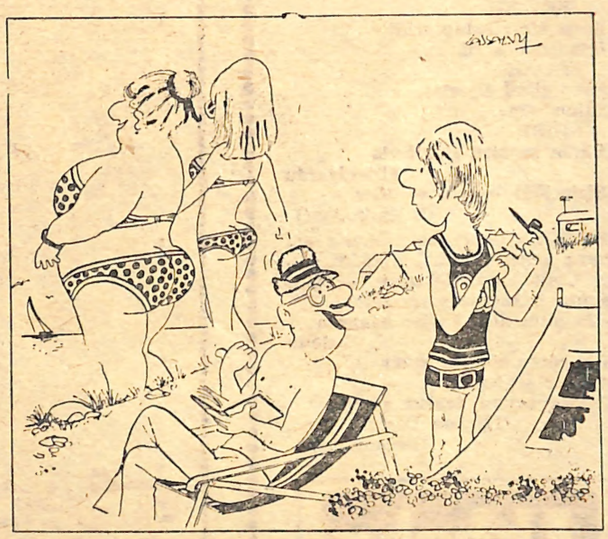

-AMAN BİR YANLIŞLIK YAPMAYALIM, KARILARIMIZ AYNI MODEL MAYO GİYMİŞLER!..

-ONU ŞİMDİ MEŞGUL EDEMEM. DIŞARDAKİ BİR GENÇ KIZI İNCELİYOR!

YAZISIZ

YAZISIZ

-YA MAAŞIMA ZAM YAPARSINIZ YA DA SİZİ BİR SARIŞINLA GÖRDÜĞÜMÜ KARINIZA SÖYLERİM!..

(Basın: 60561 — 164)

Akbaba

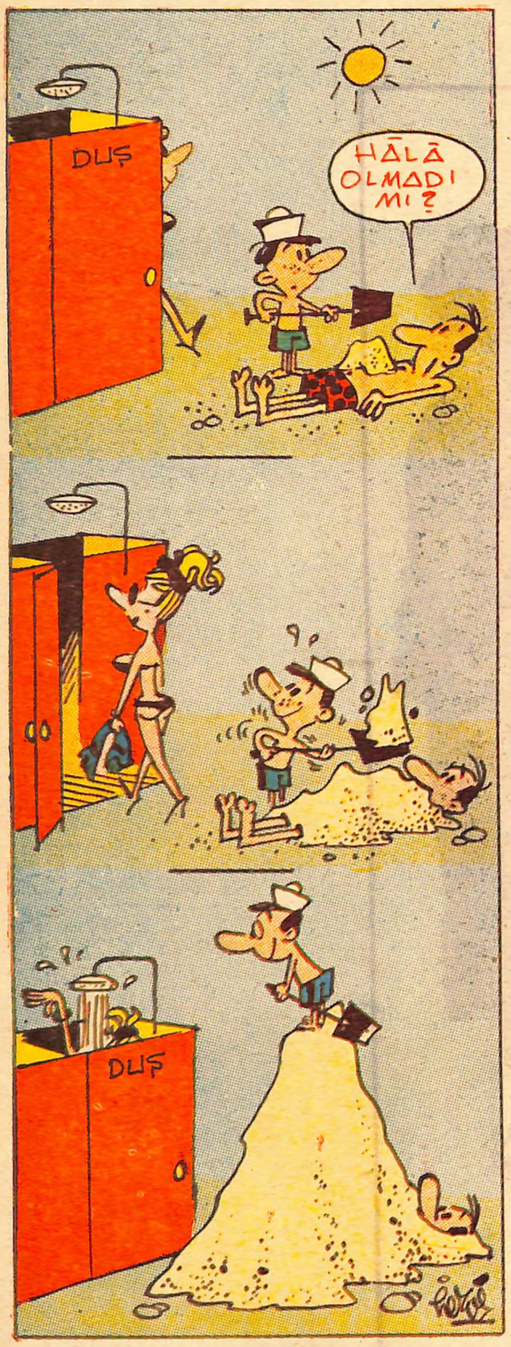

YAZISIZ

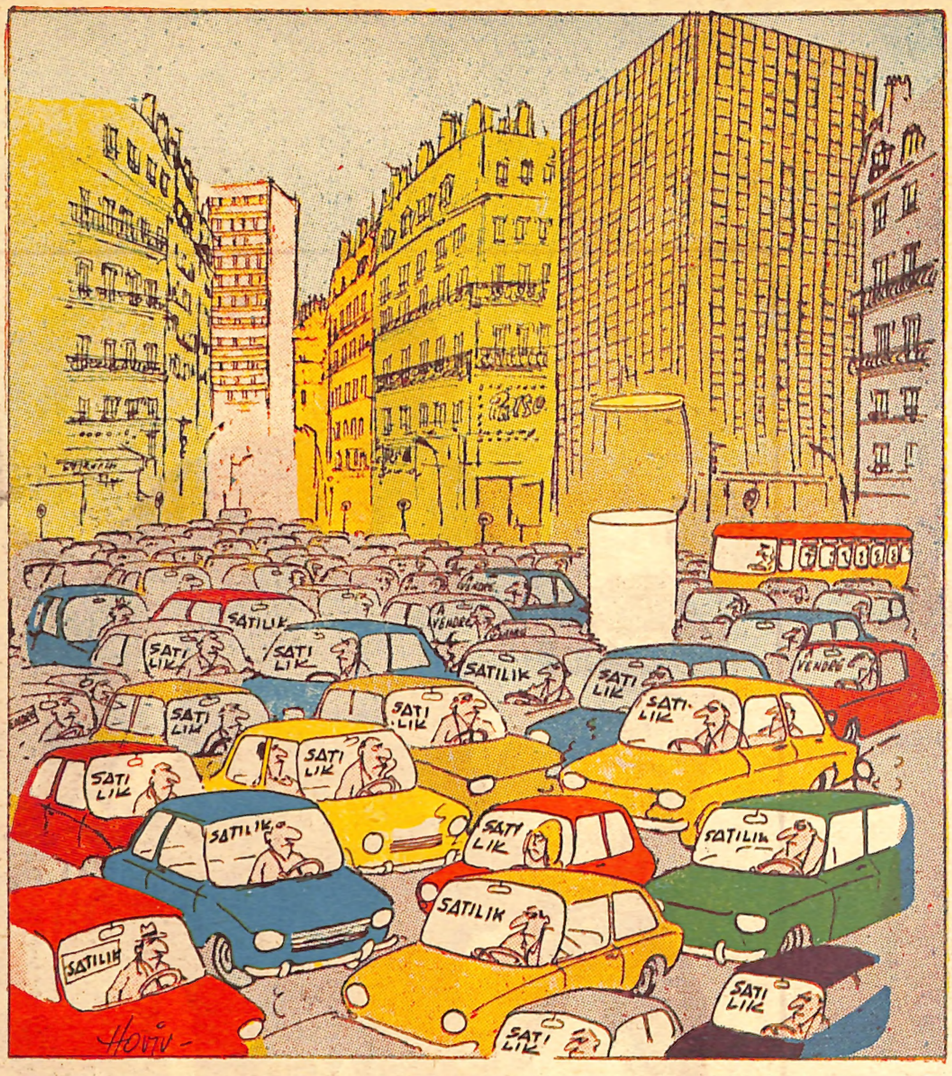

YAZISIZ

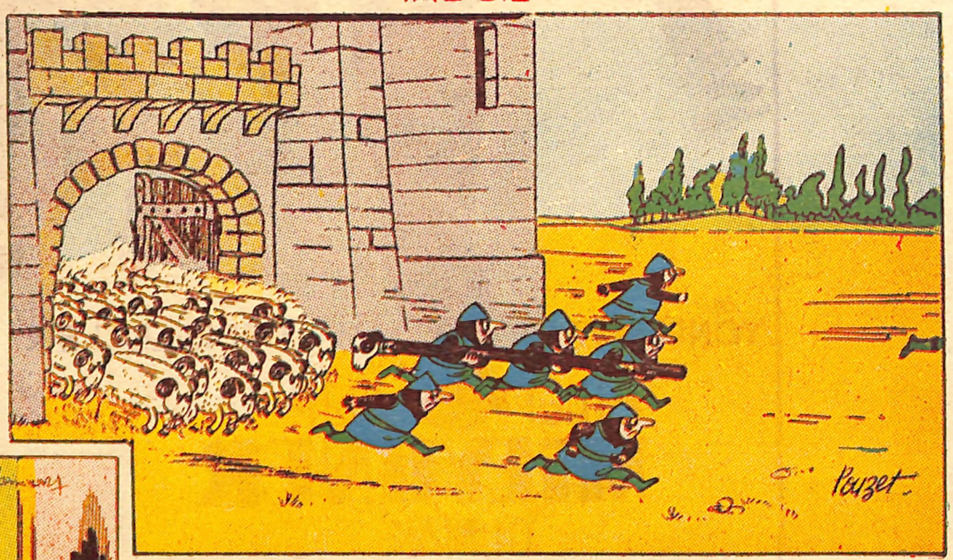

YAZISIZ

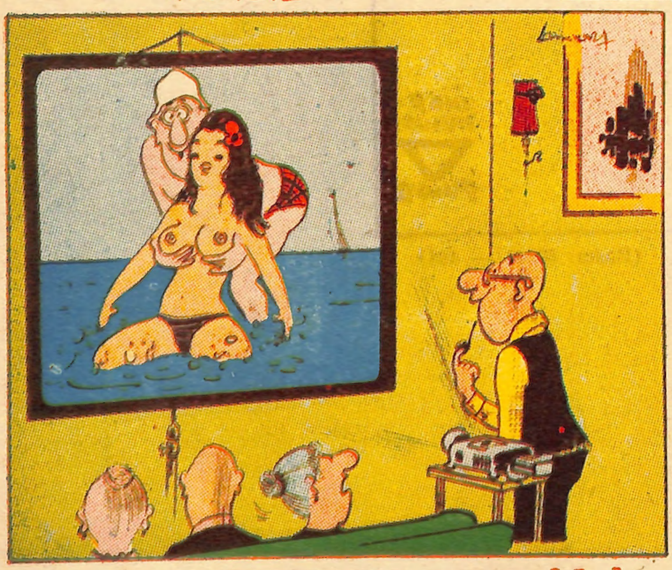

-TAMAM, TAMAM... HERKES TATİLİNİ ÇOK GÜZEL GEÇİRDİĞİNİ ANLADI!..

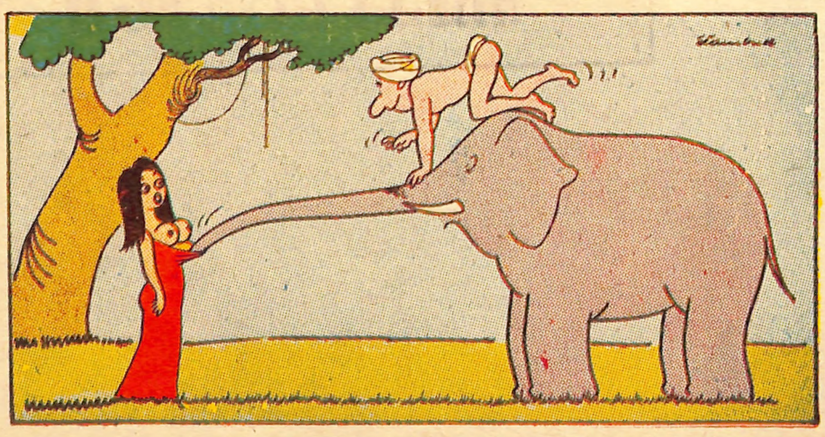

YAZISIZ